

HERNÁDI ALAPSZOLGÁLTATÁSI KÖZPONT

CSICSERGŐ BÖLCSŐDE

SZAKMAI PROGRAM

2026.02.01.

„ Minden gyermek egyszeri és megismételhetetlen csoda, a hozzá vezető útnak
is csodának kell lennie.”

/Erich. Fromm /

TARTALOMJEGYZÉK

<i>1. A szolgáltató intézmény adatai</i>	<i>3</i>
<i>2. A szolgáltató intézmény jogszabályi háttere</i>	<i>4</i>
<i>3. Szakmai irányelvek, módszertani levelek</i>	<i>6</i>
<i>4. Az ellátandó célcsoport és ellátandó terület jellemzői</i>	<i>7</i>
<i>5. A bölcsőde pedagógiai hitvallása és minőségpolitikája</i>	<i>10</i>
<i>6. A szolgáltatás célja, feladata és alapelvei</i>	<i>13</i>
<i>7. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása</i>	<i>18</i>
<i>8. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja</i>	<i>29</i>
<i>9. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, valamint a szolgáltatási típusnak megfelelő gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellege, tartalma és módja</i>	<i>35</i>
<i>10. Az ellátás igénybevétele módja</i>	<i>50</i>
<i>11. A szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja</i>	<i>54</i>
<i>12. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző</i>	<i>56</i>
<i>13. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formája</i>	<i>58</i>
<i>14. Szakmai Dokumentáció</i>	<i>62</i>
<i>Mellékletek</i>	<i>62</i>

„Engem ne emeljen a magasba senki, ha
nem tud addig tartani, míg tényleg megnövök. Guggoljon ide mellém, ha nem
csak hallani, de érteni akar, hogy közel legyen a szívdobogásunk.”
(Birtalan Ferenc)

1. A szolgáltató intézmény adatai

Szolgáltató nyilvántartás adatai

Az intézmény neve:	Hernádi Alapszolgáltatási Központ Csicsergő Bölcsőde
Az intézmény székhelye, címe:	Hernádi Alapszolgáltatási Központ - Bárka Központ 2376 Hernád, Fő utca 129. Hrsz:496/1
Az intézmény adószáma:	15837927-1-13
Az intézmény ágazati azonosítása:	SO521053
Az intézmény telephelye:	2376 Hernád, Erdő utca 2.
Az intézmény telefonszáma:	06/70-524-7770 , 06-29-374-170
Az intézmény email címe, honlapja:	bolcsode@hernad.hu
Az intézmény kapcsolattartója	Oravetz Anita intézményvezető
Az alapító neve, az alapítás éve:	Hernád nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete 2017.
Az Alapító Okirat száma:	304-2/2026. 2026. január 30.
Működési engedély száma:	PE/SZOC/00230-2/2026.
Az intézmény jogállása:	Jogi személyiséggel rendelkező költségvetési szerv
Törzskönyvi kivonat száma, kelte:	30-TNY-478-2/2026-837929
Tanúsítvány száma, kelte:	PE/SZOC/00384-7/2025. 2025.03.25.
Szolgáltatások/ ellátások	-104031 Gyermekek bölcsődei ellátása -104035 Gyermekeképzetés bölcsődében
Az intézmény közfeladata:	A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói unkavégzésük– ideértve a gyermekgondozási díj folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaeő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.
Az intézmény alaptevékenysége, szakágazati besorolása:	-104031 Gyermekek bölcsődei ellátása -104035 Gyermekeképzetés bölcsődében

<i>Az intézmény működési körzete:</i>	Hernád Nagyközség közigazgatási területe, szabad hely esetén 10f% más településekről
<i>A bölcsődei férőhelyek száma:</i>	2 csoport 28 fővel, ha minden gyermek betöltötte a 2. évét
<i>Az intézmény fenntartója, felügyeleti és irányító szerv neve és címe, email:</i>	Hernád Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete 2376 Hernád Köztársaság út 47.. tel: 06-29-374-122 onkormanyzat@hernad.hu
<i>Fenntartó típusa:</i>	Önkormányzati
<i>Fenntartó gazd. forma:</i>	helyi önkormányzati végrehajtó költségvetési szerv
<i>Fenntartó adószáma:</i>	15734604-2-13
<i>A fenntartó képviselője:</i>	Árva Szilvia, jegyző tel: 0629-374-122, jegyzo@hernad.hu
<i>A költségvetési szerv szervezete és működése:</i>	közalkalmazotti jogviszony: a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény munkaviszony: A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény megbízási jogviszony: A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény közfoglalkoztatási jogviszony: a közfoglalkoztatási és közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. Törvény2 önkéntes segítői jogviszony: a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény

Nyitva tartási idő: 7.30-16.30-ig minden hétköznap szeptember 1-től augusztus 31-ig

2. A szolgáltató intézmény jogszabályi háttere

- A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló **369/2013. (X.24.) Kormányrendelet**(a továbbiakban: Sznyr)
- az **1997. évi XXXI. törvény** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló **149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: Gyer.)
- a **15/1998. (IV. 30.) NM rendelet** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,
- **328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról,

- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló **328/2011. (XII.29.) kormányrendelet**
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezeteiről és illetékességéről szóló **331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet.**,
- a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről szóló **513/2013. (XII.29.) Korm. rendelet.**,
- a játszótéri eszközök biztonságáról szóló **78/2003.(XI.27.) GKM rendelet**,
- a Nevelési intézmények tervezési előírásáról szóló **MSZ-24210-1 Magyar Szabvány**,
- **8/2000 (VIII.4.) SzCsM rendelet** a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételéről,
- **9/2000 (VIII.4) SzCsM rendelet** a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzésétől és a szociális szakvizsgáról.
- a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló **25/2017. (X.18.) EMMI rendelet**,
- **2017. évi C. törvény Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről**,
- **2016. évi XC. törvény Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről**,
- **2015. évi C. törvény Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről**,
- **a 2011. évi CXCV. évi törvény az államháztartásról (a továbbiakban: Áht.)**,
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló **368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet.**,
- a kormányzati funkciók, államháztartási szakfeladatok és szakágazatok osztályozási rendjéről szóló **68/2013. (XII.29.) NGM rendelet**,
- az Integrált Jogvédelmi Szolgálatról szóló **381/2016. (XII.2.) Korm. rendelet.**,
- az országos településrendezési és építési követelményekről szóló **253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet.** (a továbbiakban: OTÉK),
- az általános közigazgatási rendtartásról szóló **2016. évi CL.törvény(a továbbiakban: Ákr.)**
- az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályiról **szóló 2015. évi CCXXII. Törvény** (a továbbiakban: Eügyintézés tv.),
- az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló **451/2016. (XII.19.) Korm. rendelet.**,
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló **1992. évi XXXIII: törvény** (a továbbiakban: Kjt.),

- **257/2000 (XII. 26) Kormányrendelet** a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról,
- **2012. évi I. törvény** a munka törvénykönyvéről (a továbbiakban: Munka Törvénykönyve),
- a Polgári Törvénykönyvről szóló **2013. évi V. törvény** (a továbbiakban: Ptk),
- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló **2011. évi CXII. törvény**,
- a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló **2013. évi CLXV. Törvény** (a továbbiakban: Panasz tv.)
- A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai valamint a módszertani levelek, útmutatók, ajánlások a bölcsődei ellátás nemzetközileg elismert gyakorlata KJT mindenkor irányadó módosításai
- Az Emberi Erőforrások Minisztériumának 6/2016.(III.24.) a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet
- 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról.

3. Szakmai irányelvek, módszertani levelek

- **Tudástár: A beszoktatás módszertana Szocializálódás a családból a bölcsődébe**
- **Tudástár: Csecsemőtáplálás a bölcsődében**
- **Tudástár: Kisgyermekek táplálása bölcsődékben**
- **Gyermekek napközbeni ellátásához illeszkedő standard- Bölcsődei ellátást nyújtó intézmények 2021.**
- **Tudástár: Szakirodalmi ajánlás**
- **Tudástár: Továbbképzési rendszer labirintusa**
- **Folyamatos napirend a bölcsődében. Módszertani levél. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp.1982**
- **Bölcsődei adaptáció. Módszertani levél. In: Előadások- közlemények dokumentumok.1982.**
- **Módszertani útmutató a kisgyermekekről vezetett szakmai dokumentációról.**
- **Szülővel történő fokozatos bölcsődei beszoktatás. Kiegészítő módszertani útmutató a fokozatos beszoktatás c. módszertani levélhez. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp. 1982**

- Útmutató a bölcsődei kisgyermeknevelő-gondozók családlátogatásához. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp 1989
- Játék a bölcsődében. Módszertani levél. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp. 2003.
- Korai fejlesztés a bölcsődében. Módszertani levél. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Bp. 2003
- A család és a bölcsőde kapcsolata. Módszertani levél. Kézirat. Magyar Bölcsődék Egyesülete, Pedagógus- Pszichológus Tagozat anyaga 2007
- A bölcsődei nevelés–gondozás országos alapprogramja – SZMI 2020.
- A gyermekvédelmi észlelő –és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elv.
- Bölcsődei dajka tanfolyamról tanulói jegyzet

A szakmai anyagok, módszertani levelek, folyóiratok, szakirodalmak rendelkezésre állnak a bölcsődében a kisgyermekgondozó-nevelők és az intézményvezető részére.

4. Az ellátandó célcsoport és ellátandó terület jellemzői.

4.1. A település és az ellátási terület földrajzi, gazdasági jellemzőinek bemutatása

Hernád nagyközség a fővárostól délkeletre mintegy 50 km-re fekszik, keleti részén az M-5 autópálya, nyugaton az E-5-ös főútvonal határolja, és áthalad rajta a Budapest-Kecskemét vasútvonal. Közel van a településhez Dabas és Kecskemét is, amit autóbusszal és vonattal is el lehet érni. A főváros közelsége és a jó közlekedés népszerűvé teszi a települést az itt lakók és az ide települni szándékozók számára, amit a lakosságszám évenkénti emelkedése is jelez.

Hernád település területi besorolása

Megye (2014):	Pest megye
Járás (2014):	Dabasi (1250)
irányítószám(ok):	2376
Földrajzi tájegység besorolás:	
kistáj:	Kiskunsági-homokhát
kistájcsoport:	-
középtáj:	Duna-Tisza közti síkvidék
nagytáj:	Alföld50

Hernád lakosságszáma 2024. január 01. napján 4350 fő.

Hernád lakosságszáma 2025. 01.01. napján 4350 fő.

A lakosság korcsoport és nemek szerinti átlagos megoszlása 2025-ben: (Helyi Vizuál Regiszter adatai alapján)

Korosztály	Létszám (4350)
0-3 éves korig	192
4-7 éves korig	172
8-14 éves korig	289
15-18 éves korig	200
19-24 éves korig	290
25-62 éves korig	2423
63 fölött	784

4.2. A bölcsődei ellátást igénybevevők elvárásainak, szükségleteinek megjelenítése

2017. január 1-én lépett hatályba a Gyvt. 94. § (3a) bekezdése, mely szerint, ha a bölcsődei ellátásra az adott településen legalább öt gyermek tekintetében igény jelentkezik, vagy a település - jogszabályban meghatározottak szerint megállapított - 3 év alatti lakosainak száma meghaladja a 40 főt, a települési önkormányzat köteles gondoskodni a gyermekek bölcsődei ellátásáról a 42. § (2) bekezdése szerinti bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatások bármelyik formájának biztosításával, önállóan, társulásban vagy ellátási szerződés útján.

Az elmúlt évek tapasztalatai bebizonyították, hogy ennél jóval több igény mutatkozik a szülők részéről. A gyermekek napközbeni ellátásának átalakításáról szóló egyes szociális, gyermekvédelmi, családtámogatási tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2015. évi CCXXIII. törvényt az Országgyűlés 2015. december 15-én fogadta el, mely tartalmazta többek között a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény az egységes óvoda-bölcsőde intézmény megszüntetésére vonatkozó módosítását is. Ennek értelmében az Nktv. 99/E. § szerint, 2017. szeptember 1-jétől a három év alatti gyermekek ellátása – az életkoruknak megfelelően – akár már két és fél éves kortól óvodában, illetve e kor alatt a gyermekjóléti alapellátás keretében megszervezett gyermekek bölcsődei napközbeni ellátását biztosító bölcsődében, mini bölcsődében, családi vagy munkahelyi bölcsődében vagy az ilyen feladatokat ellátó többcélú, óvoda bölcsődében is ellátható.

A bölcsőde létesítésének célja, hogy az Önkormányzat szélesítse a szociális és gyermekjóléti ellátást biztosító intézmény hálózatot, elősegítse a kisgyermekes szülők, főként az anyák munka világába történő visszalépésének lehetőségét, és erősítse a szociális hálót.

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük– ideértve a gyermekgondozási díj folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodjon. Országosan a bölcsődei férőhelyek a korosztály 17%-a részére biztosítottak, az igény viszont közel 33%-os lenne.

A bölcsődei ellátási kötelezettség jövőbeli teljesítése érdekében az önkormányzatnak minden év március hónapjáig felhívást kell közzé tenni a bölcsődei ellátás igényének felmérése céljából.

4.3. Az ellátandó célcsoportokhoz tartozó családok jellemző körülményei, életmódja, szemlélete

(például hátrányos helyzetű családok, sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családok)

Az bölcsőde nyitva tartása

	Nyitva tartás	Összevont ügyelet
Telephely	6.30 - 16.30	szükség szerint

Alkalmazottak száma: 6 fő

Telephely	
1 fő intézményvezető	
4 fő kisgyermekgondozó- nevelő	
1 fő dajka	

A bölcsőde 2 csoporttal kezdte meg a működését, engedélyünk 28 főre kaptuk.

Címe: Hernád, Erdő utca 2.

Férőhely: 28 fő

Pillangó csoport: 14 fő, 2 évet betöltött gyermekek részére.

Csiga csoport : 14 fő, ha a gyermek 2 évet betöltötte, ha nem akkor 12 főt vehetünk fel a csoportba.

Csoport	Létszám	Csoport típusa x-szel jelölve			Dajka
Csiga csoport	12	Azonos életkorú		1 fő	1
		Vegyes életkorú	X	1 fő	
Pillangó csoport	14	Azonos életkorú		1 fő	1
		Vegyes életkorú	X	1 fő	

Gondozási-Nevelő munkát segítőik:

SNI gyermekek ellátás	szakvéleményben előírt óraszám	PMPSZ Dabasi Tagintézmény
Állatasszisztált fejlesztőpedagógia	igény szerint	
Zenebölcsi	kéthetente	

Hernádon a bölcsőde mellett működik 1 óvoda (6 csoporttal) és 1 általános iskola (18 osztállyal). A családokra településünkön is az jellemző, hogy az anyák addig maradnak gyermekükkel, amíg csak lehet, de a megélhetés, a munkahely megtartása sok esetben rákényszeríti az anyákat a munka világába való minél előbbi visszatérésre. Így a bölcsőde egy lehetőség is a családok számára, a jobb anyagi körülmények adta lehetőségek megteremtésére. A következő táblázat megmutatja a csoportok közötti eloszlást, illetve a hátrányos helyzetű gyermekek számát.

2024/2025-ös nevelési évben augusztus 31-ig.:

név	létszám	RGYVK	HH/HHH	SNI	tartós beteg	veszélyeztetett
Csiga csoport	14 fő	0 fő	0 fő / 1 fő	0 fő	0 fő	3 fő
Pillangó csoport	12 fő	0 fő	0 fő/ 0 fő	0 fő	0 fő	1 fő
Összesen:	26 fő	0 fő	0 fő/ 1 fő	0 fő	0 fő	4 fő

2025/2026-es nevelési évben szeptember 1-től.:

név	létszám	RGYVK	HH/HHH	SNI	tartós beteg	veszélyeztetett
Csiga csoport	12 fő	0 fő	0 fő / 0 fő	0 fő	0 fő	0 fő
Pillangó csoport	14 fő	1 fő	0 fő/1 fő	0 fő	0 fő	1 fő
Összesen:	26 fő	1 fő	0 fő/ 1 fő	0 fő	0 fő	1 fő

5. A bölcsőde pedagógiai hitvallása és minőségpolitikája

Nevelési nézeteink az alábbi idézettel foglalhatók össze

„A szeretet olyan, mint a gyógyszer, nem jutalom. Nem annak kell adni, aki megérdemli, hanem annak, akinek szüksége van rá.”

A gyermeknek minden helyzetben a legnagyobb szüksége a szeretetre van. A 0-3 év közötti gyermekek személyiségfejlődésében, az anya-gyermek kapcsolat mellett, a közvetlen környezeti hatások játszanak igen fontos szerepet. A gyermekek ebben az időszakban a legérzékenyebbek, legsérülékenyebbek, így a kisgyermekgondozó-nevelő személye meghatározóvá válik. Kiemelten fontos a biztonságos légkört, melyben szeretettel teli nevelés zajlik.

5.1. Missziós nyilatkozat

A bölcsőde működési célja, a szolgáltatást igénybe vevő szülők számára, lehetővé tenni, hogy gyermekük felügyeletét megoldva munkát vállalhassanak. Cél, hogy családias, meleg, barátságos légkörben, személyre szóló, differenciált bánásmóddal járuljunk hozzá a gyermekek személyiségének kibontakozásához.

Elsődleges feladat, hogy nyugodt, derűs, kiegyensúlyozott háttérrel biztosítsunk a gyermekek önfeledt, értelmes játékának, mindennapi tevékenységeinek.

Magas színvonalú bölcsődei ellátás megvalósítása a célunk, mely a bölcsődei nevelés alapelveinek, feladatainak, főbb helyzeteinek, sajátos feltételeinek és a családok támogatásának módszerei és lehetőségei figyelembe vételével történik.

- Biztosítani a sajátos nevelési igényű gyermekek, nevelését-gondozását.
- Korszerű táplálkozás, diétás étkezés biztosítását.
- Az intézményen belül, igényfelmérésen alapuló szolgáltatások működtetését.
- A magas színvonalú ellátás során a megfelelő személyi, tárgyi feltételeket, és jó munkahelyi légkör megteremtését célozzuk meg, melyben az ellátottak és az ellátók is jól érzik magukat.
- Az új feladatokra, elvárásokra a munkatársakat megfelelően felkészíteni. Ennek érdekében nagy hangsúlyt helyezünk és támogatjuk a munkatársak folyamatos képzését, továbbképzését, önképzését.

5.2. A bölcsőde minőségpolitikája

„Szeretettel és szakértelemmel nevelni!”

Küldetésünk olyan, gyermekekre szabott gondozási nevelési elvek alkalmazása, melyek a bölcsődei ellátás területén a kicsik igényeit maximálisan kielégítik, és természetesen megfelelnek a Bölcsődei gondozás–nevelés Országos Alapprogramjának. Mindezek feltétele a szakmai igényesség, mely elsősorban a kisgyermeknevelő-gondozó képzettségén és nevelői attitűdjén alapul, valamint azon, hogy munkáját hivatásként szeresse és végezze. Fontos küldetésnek tekintjük a családok segítését, a társadalmi igényekre való gyors reagálást, a fiatal anyák munkába állásának segítését. A ránk bízott gyermekeket családias környezetben fogadjuk, és sok szeretettel vesszük körül. Segítenünk kell, a gyermek és kisgyermeknevelő-gondozó közt kialakuló érzelmi kapcsolatot, hiszen a kötődésnek döntő jelentősége van a személyiségfejlődésben. Elkötelezettek vagyunk a szakmai munka és az intézményi működés színvonalának folyamatos fejlesztése iránt.

5.3. Gyermekkép

„ A nevelésben a kisgyermekkor sokkal fontosabb a következő éveknél. Amit ez a kor elront vagy elmulaszt, később helyre hozni nem lehet. Ezekben az években eldőlt az ember sorsa jóformán egész életére.” (Kodály Zoltán)

A bölcsődei munkában a legfontosabb szereplő a gyermek. A gyermek az emberi lény sajátos létformája és nem a felnőtt kicsinyített mása. Ő a család legfontosabb „értéke”, aki a legjobb minőségű ellátást érdemli. Számára biztosítani kell, hogy harmonikus, nyugodt légkörben tölthesse napjait, kedves, szerető, empatikus kisgyermeknevelők vegyék körül, akik figyelnek egyéni igényeire, személyiségének alakulására, egészséges, kiegyensúlyozott fejlődésére. Jól felszerelt, ízlésesen berendezett szobákban, korának megfelelő játékokkal veszik körül és segítik adottságainak kibontakozását. Akkor elégedettek, ha jól fejlődik a gyermek, ha derűs, kiegyensúlyozott, ha szívesen jön kisgyermeknevelő-gondozójához, majd büszkén megy 3 éves korában az óvodába.

5.4. Szülőkép

A bölcsődei munka másik legfontosabb szereplője a szülő. A szülő az intézménytől várja döntésének megerősítését, hogy nyugodtan elmehet dolgozni, mert biztonságos helyen tudja gyermekét. A kisgyermekeket jól képzett szakemberek gondozzák, nevelik, akik mindig fogadóak a szülő problémájára, megértők, támogatók vele. Szülői kompetenciájában erősítik tapasztalataikkal, javaslataikkal, dicsérő szavaikkal. Ezért tiszteli a kisgyermeknevelőket, elismeri szaktudásukat, őszintén elmond mindent a gyermekével kapcsolatban, ajánlja az intézményt más kisgyermekes családoknak.

5.5. Kisgyermeknevelő kép

A kisgyermeknevelő-gondozó meghatározó személy, hiszen ő az, aki megjelenésével, szakértelmével, rátermettségével tükrözi a szülő felé az intézmény gyermeknevelési szemléletét. A kisgyermeknevelő-gondozó elfogadó, hiteles, empatikus személyiség. Nem zavarja a szülő jelenléte, hanem segítségként fogadja, ha az otthoni szokásokat, rituálékat megmutatja az anya, ill. „receptet” ad gyermeke gondozásához. A kisgyermeknevelő-gondozó nem törekszik saját igazát bizonyítani, hanem az „értő figyelem” és az „én-közlés” módszerével megteremti a szimmetrikus kapcsolatot. Nyugodt, derűs légkörben dolgozik. Tudja és érti, hogy minden életkornak megvan a maga fontos szerepe és feladata, így a gyermekek fejlődését maximálisan biztosítja. A szükséges változásokra motiválható.

5.6. Bölcsődekép

A bölcsődében a tervezéstől kezdve minden a gyermekekért történik. Rendelkezésre állnak az optimális erőforrások, így érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, családias, szeretetteljes gondoskodást nyújtó hely a kisgyermekek számára. A személyzet gondolkodását a gyermekközpontúság hatja át, a módszerekben a demokratikus nevelési stílust képviselik. A gyermekekben a legkisebb életkortól kezdve a pozitív énképet erősítik, hogy tudják a kicsik a körülöttük zajló események pozitívumait észrevenni

A bölcsődei nevelés járuljon hozzá, hogy a fejlődés, az érés során:

- ❖ konfliktusaikban védjék meg saját álláspontjukat, de hallgassák meg a másik felet is
- ❖ „szeressék önmagukat” és tudjanak másokat elfogadni
- ❖ képesek legyenek álmodozni és elképzelni vágyaikat, kívánságaikat
- ❖ készek legyenek társaikat segíteni, együtt érezni velük
- ❖ fejezzék ki érzelmeiket érezzék, hogy céljaik valóra válhatnak, ha hisznek azokban és önmagukban

6. A szolgáltatás célja, feladata és alapelvei

„ Ahhoz, hogy kiegyensúlyozott, önálló és szociális személyiség váljék valakiből, két dolog szükséges. Egyik az elfogadó közösség, a másik az érzelmi biztonság. „

(Buda Béla)

6.1. A bölcsőde célja

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi/etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést. A bölcsőde fő minőségi célkitűzése, hogy a hozzánk érkező gyermekek egyénre szabott, szeretetteljes gondoskodásban részesüljenek és azt a derűs, biztonságot nyújtó, nyugalmas légkört tapasztalják meg, amit otthon megszoktak. Az egyénre szabott fejlesztő foglalkozások hatására testük, személyiségük megfelelően fejlődjön. Kiemelt fontosságnak tekintjük a környezettudatosságra és az egészséges életmódra való nevelést, a

magyar nyelv megszerettetését, a testmozgást, a zenei-és művészeti nevelést, a helyes táplálkozási szokások elsajátítását, az érzelmi fejlődést és a szocializálódást.

A hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére törekvés, más szervezetekkel, intézményekkel együttműködve.

Célunk még, hogy

- a szolgáltatást igénybe vevő szülők számára, lehetővé tegyük, hogy gyermekük felügyeletét megoldva munkát vállalhassanak,
- családi, meleg, barátságos, biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkörben, személyre szóló, differenciált bánásmóddal foglalkozzunk a gyerekekkel egy olyan nagycsaládot mintázva, ahol az anya állandóan jelen van, és minden gyerek számíthat rá.
- a bölcsődébe járó minden gyerek számára biztosítsuk a harmonikus testi-lelki fejlődés feltételét
- a gyermek korának figyelembe vételével megfelelően gondoskodunk a gyermekről a szülői kérésekhez rugalmasan alkalmazkodva

6.2. A bölcsőde feladata

A gyermekek korának és személyiségének figyelembe vételével látjuk el a feladatainkat, tiszteletbe tartva a családok egymástól eltérő értékrendjét, a gyermekek egyéniségét. Kisgyermeknevelőink, gondozó-nevelő munkát végeznek, mely tartalmazza azokat a nevelési, gondozási feladatokat, melyek biztosítják a gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődését, a közösségi életre való felkészítést és a szociálisan hátrányos helyzetben lévők felzárkóztatását. Minden gyermek számára biztosítjuk az életkoruknak megfelelő étkezést, játékokat, amíg szüleik munkavégzésük, betegségük, szociális helyzetük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A családban nevelkedő gyermekek számára nyújtunk az életkoruknak megfelelő gondozást, nevelést, étkezést és bátorítjuk önálló kezdeményezéseiben.

A bölcsődei alacsony csoportlétszám lehetővé teszi az alábbiakat

- ❖ az egyénre szabott foglalkozást
- ❖ az egyéni bánásmódot
- ❖ az egyéni igények és szükségletek figyelembevételét
- ❖ az egyéni fejlődési ütem fokozott figyelembevételét
- ❖ a fertőzőes megbetegedések ritkábbak, mint nagyobb létszámú gyermekközösségben
- ❖ a családi körülmények megkönnyítik a szülőtől való elszakadást

6.3. A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

„Csak akkor biztosíthatunk minden egyes gyermek számára boldog gyermekkort, a képességek optimális fejlődését, ha figyelembe vesszük a gyermek fejlődésének törvényszerűségeit, az egyes gyermekek különböző adottságait, természetes igényeit, s ehhez igazítjuk pedagógiai magatartásunkat.” /Maria Montessori/

6.3.1. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége, hiszen a gyermekek nevelésének színtere a család. Bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében.

Ezért intézményünk célkitűzései közt fontos helyen szerepel a család minél nagyobb mértékű bevonása a bölcsődei programokba. A családlátogatások alkalmával felállított átfogó kép alapján a kialakult családi szokások, nevelési értékek hagyományok tiszteletben tartása mellett, ha szükséges igyekszünk a nevelési hiányosságokat kompenzálni, korrigálni.

6.3.2. A kisgyermeki személyiség tiszteletének elve

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Az emberi és gyermeki jogok az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása, a gyermek, mint fejlődő személyiség esetében különösen nagy figyelmet kap. A gyermeket (a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye / ráutaltsága miatt) kiemelt védelem illeti meg. A bölcsődei nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul. Nagy figyelmet fordítunk az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

6.3.3. A nevelés és gondozás egységének elve

A két fogalom elválaszthatatlanok, egy egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

6.3.4. Az egyéni bánásmód érvényesítésének elve

A kisgyermeknevelő figyelme, megbecsülése, őszinte érdeklődése elengedhetetlen a gyermek fejlődéséhez. Ez az alapja a gyermek egyéni megismerésének, amely előfeltétele az egyéni bánásmódnak. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos,

hogyan a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha sajátos nevelési igényű, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető. A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek, vallási, nemzetiségi/etnikai, kulturális hovatartozását, és a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és a más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

6.3.5. A biztonság és a stabilitás megteremtésének elve

Az érzelmi biztonság alapfeltétele a gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága („saját” kisgyermeknevelő-gondozó-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság). A biztonság nem korlátozódik a mentális védettségre, kiterjed a fizikai és a lelki erőszak minden formájára.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában. A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását.

6.3.6. Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve

Az aktivitást és az önállóság iránti vágyat fokozzák a pozitív megerősítések; gyermek ösztönzése; megnyilvánulásainak elismerő, támogatása; az önállóság és az aktivitás tevékenység-specifikusságának, fizikai és pszichés állapottól függésének elfogadása; az érzelmi biztonság; elfogadás és empátia.

6.3.7. A bölcsődei nevelés-gondozás kiemelt feladatai az önállósulás terén

- a biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése
- a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása
- a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele,
- a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása.

A kisgyermeknevelő-gondozó az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az egyes viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segíti a tanulást.

6.3.8. Az egységes nevelő hatások elve

A nevelés értékközvetítés és értékteremtés egyben. A bölcsődei munka eredményessége érdekében fontos, hogy a gyermekekkel foglalkozó felnőttek nevelői célkitűzései találkozzanak a következőkben:

- a gyermek elfogadásában
- a kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő fizikai és érzelmi biztonság és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában
- öntevékenységének biztosításában
- az alapvető értékek, erkölcsi normák és célok tekintetében

6.3.9. A család rendszerszemléletű megközelítésének elve

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése, erre különösen nagy hangsúlyt helyeznek a bölcsődében dolgozók. Ennek az elvnek a megközelítésének a lényege, hogy nem csak a kisgyermekeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekintjük. A kisgyermek visszatükrözi az őt ért mintákat, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a kisgyermeknevelő hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

6.3.10. A kisgyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

A bölcsőde alkalmas színtér a kora gyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. A kisgyermeknevelő feladata az esetleges felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése elsősorban a szülő felé, akinek tudtával és beleegyezésével az intézmény továbbküldési lehetőségeket ajánl fel számára, hogy szakemberek segítségével a kisgyermeknek a lehető legjobb segítséget adjuk meg.

6.3.11. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepének elve

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő-gondozó szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. Megfelelő szakmai kompetencia, gyakorlat és önismeret a legfontosabb ismerve a kisgyermeknevelőnek.

6.3.12. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A fiziológias szükségletek kielégítése során is arra törekszünk, hogy ez meleg, érzelmi közegben történjen.

6.3.13. A kisgyermeki kompetenciakésztetés támogatásának elve

Fontos, hogy a gyermek kíváncsisága minden tevékenység során éber maradjon, hogy spontán tapasztalatszerzés útján, önálló kezdeményezéseiben bátorítva sajátíthasson el új ismereteket. Hernád Nagyközség intézményeinek rendezvényein való részvétel. (falukarácsony, mikulás várás, gyermeknap...stb.)

7. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

7.1. A szakmai elvekre és követelményrendszerre épülő célok, feladatok bemutatása

Programunk alapja a Bölcsődei gondozás - nevelés Országos Alapprogramja, a családi nevelés, kiegészítve a különböző szociokulturális háttérből érkező 0-3 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatásának elősegítése. Fejlődjön a gyermek testi, lelki, értelmi érettség terén, váljon alkalmassá az óvodai életre.

7.1.1. Egészséges testi fejlődés elősegítése

Bölcsődénk egészségnevelésének célja a gyermek egészségkultúralsági szintjének szükség/korosztálynak megfelelő szerinti emelése, valamint a gyermek saját maga iránti igényességének megalapozása az ezt segítőszokások kialakításával érjük el. Intézményünk a megfelelő egészségneveléshez biztosítja az egészséges környezetet, valamint az egészséges fejlődést elősegítő nevelést-gondozást.

7.1.2. Egészséges táplálkozás

- biztosítjuk a kornak megfelelő ételeket,
- a nyugodt légkört biztosítjuk,
- a megfelelő időt biztosítjuk,
- biztosítjuk a gyermek számára saját helyet az étkezésnél.

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe az étkezés. Az utóbbi évtized tapasztalatai egyértelművé tették, hogy a táplálkozás és az egészség összefügg egymással. Tudományosan bizonyított, hogy a táplálkozási szokások kisgyermekkorban alakulnak ki, és az egész életre kiható ízlésformáló szerepük van. Ezért az egészséges életmódra nevelésnek már a bölcsődében el kell kezdődnie. Ennek egyik fontos része az, hogy az étkeztetésben az egészséges táplálkozás irányelvei érvényesüljenek, annak érdekében, hogy összetételében kielégítse a gyermeke energia-és tápanyagigényét, illetve a felkínált, étrendet alkotó enni, innivalókon keresztül a gyermekek megismerhessék a korszerű táplálkozás alkotóelemeit. A bölcsődei ételmezés során a mai csecsemő-és kisgyermek-táplálási elveket kell figyelembe venni, úgy, hogy a táplálék

- ❖ mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű,
- ❖ a biztonságos, a higiénés követelményeknek megfelelő,
- ❖ megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

Ezen felül az étlaptervezés során figyelembe kell venni a változatosságot, az idényszerűséget. Az étlapot élelmezésvezető a bölcsődevezetőjével és a bölcsőde orvosával közösen állítja össze a vonatkozó jogszabály (37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete) alapján. A bölcsődében a gyermekeknek napi négyszeri étkezést biztosítunk. Ez a négy étkezés a reggeli, a tízórai (gyümölcs vagy zöldség és folyadékpótlásra víz), az ebéd (egy héten négyszer szerepel főzelék, egyszer leves, túrós, vagy gyümölcsös süteménnyel), valamint az uzsonna. A bölcsődés gyermekek étkeztetésében makrobiotikus, illetve tisztán vegán étrendek nem szerepelhetnek. Speciális étkezést (liszt érzékeny, tej érzékeny stb.) az intézmény saját diétás szakácsa által oldja meg.

- **Reggeli:** Kenyérféle, péksütemény felváltva, barna vagy rozsos, vagy fehér pékáru. Komplette fehérjeforrást tartalmazó húskészítmények, szendvicskrémek. Tej-tejes ital, savanyított tejtermékek: kefir, joghurt, szezonális zöldségek.

- **Tízórai:** Rostos gyümölcslé, vagy gyümölcs.

- **Ebéd:** Fordulatos, szezonális gyümölcsök, zöldségfélék párolással, habarással változatosan elkészítve, sűrítés: habarás, burgonyával. Rakott csőben sülték, töltött ételek. Feltét: fehér húsk (baromfi) enyhe fűszerezés, szákmamentes tengeri hal. Tartalmas húsks leves, heti 1 alkalommal. Ebéd után szezonális gyümölcsök, nyáron limonádé.

- **Uzsonna:** Különbözö kenyérfélék, péksütemény, kalács tejjel, tejtermékekkel párosítva, ritkán vajas-mézes, vajas- lekváros, (2 hetente 1 alkalommal). Tej, tejes ital, fehérjeforrás. A só fogyasztása kismértékben ajánlott, lehetőség szerint szárított és zöld fűszerekkel pótoljuk.

A gyermekek optimális fejlődéséhez elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű és minőségű táplálék, a korosztály tápanyagszükségletének megfelelően. Bölcsödénk az egészséges táplálkozást kiemelt fontosságúnak tartja. Intézményünk a HACCP minőségbiztosítási rendszer alapján, működik.

A kisgyermekek élelmezése

A bölcsödés kisgyermek ajánlott napi energia és tápanyagbevétele, melynek 75%-át a bölcsődei ételek biztosítják.

Energia: 1100-1300 kal,

Fehérje: 41g 13 %

Zsír: 42g 30%

Szénhidrát:181g 57%

Friss természetes alapanyagokból válogatunk, óriási gondot fordítva a tisztításra és az egészséges elkészítési módokra. Az öt alapvető élelmiszercsoportból állítjuk össze a

gyermekek étrendjét. A megfelelő mennyiségű folyadékpótlásról minden nap gondoskodunk. A kisgyermeknevelő-gondozók minden étkezés előtt, megkóstolja az ételt.

7.1.3. Csecsemőtáplálás

A csecsemők étkezési szokásai nagymértékben eltérnek a kisgyermekek étrendjétől. Nekik külön étlap szerint történik az étel elkészítése.

A tápszert és a pépesített ételt a tejkonyhában készítjük el. Az ehhez szükséges edényeket, eszközöket külön mosogatjuk, tároljuk,

A különböző tápszerek eltérő felhasználási útmutatóira fokozatosan ügyelni kell.

7.1.4. Higiénés szabályok betartása

- ❖ főétkezések előtti kézmosás,
- ❖ papír zsebkendő, papírszalvéta használata.
- ❖ fürdőszoba gondozásnál a higiénés szabályok betartása: pólyázó asztal, bili, WC, kézi fertőtlenítése,
- ❖ a csoportszoba gyakori szellőztetése,
- ❖ havi 1 alkalommal, ill. szükség esetén, soron kívül játékmosás, fertőtlenítés,
- ❖ napi, heti, ill. szükség esetén, soron kívüli takarítás, fertőtlenítés,
- ❖ havi nagytakarítás, fertőtlenítés,
- ❖ kéthetente, ill. szükség esetén. soron kívüli ágyneműcsere,
- ❖ heti, ill. soron kívüli törölközőcsere.

7.1.5. Prevenció

- ❖ vitaminellátás: naponta nyers zöldség vagy gyümölcsfogyasztása,
- ❖ gyermekfogászat: cukorfogyasztás csökkentése, rágásra nevelés, víz fogyasztása,
- ❖ kínálással a vízfogyasztás ösztönzése, növelése,
- ❖ lehetőség szerint 2 éves kor: szájöblítés, 2 és fél év körül: fogkrém nélküli fogmosás, 3 éves kor körül: gyermekfogkrémmel végzett fogmosás.

7.1.6. Levegőzés

- ❖ időpontja, mértéke az évszaknak, időjárási viszonyoknak, gyermekek életkorának megfelelően van megválasztva,
- ❖ kánikulában, esőben, erős havazáskor, nagy erejű szélben, sűrűködben, vagy -5 foknál hidegebb időben mellőzzük!

7.1.7. Tudatos higiénikus szokások

- ❖ kialakítjuk a tudatos szokásokat a gondozási műveletek során
- ❖ rendszeres testmozgás- napi szabadlevegőn való tartózkodás biztosítása:

- ❖ biztosítjuk a napi testmozgást, megfelelő udvari mozgásfejlesztő játékokkal, (homokozó, mászóka, bicikli, csúszda)

7.1.8. Személyiségfejlesztés

A személyiségfejlesztés célja a bölcsődében az egyénre szabott optimális személyiségformáló hatású tevékenységek biztosítása. A személyiség széles körű fejlesztése tudatos és tervszerű pedagógiai módszerekkel. A bölcsődei nevelés során olyan képességeket fejlesztünk, mely képessé teszik a gyermeket a tanulásra. A kötetlenség, szabadon választhatóság fontos, a gyermek választ tevékenységi formát érdeklődése szerint.

- ❖ a személyiség kibontakozásának segítése sokrétű tevékenység biztosításával,
- ❖ gyakorlati, értelmi, érzelmi képességek fejlesztése,
- ❖ a gyermek érdeklődési körét figyelembe vevő fejlesztés,
- ❖ önállósági törekvések legmesszebbmenőkig való segítése az ezt biztosító feltételek megteremtése,
- ❖ alkalmazkodás képességének fejlesztése, segítése,
- ❖ szociális és individuális értékek közvetítése, a kettő közti egyensúly megtalálásának segítése,
- ❖ kreativitás segítése lehetőségek biztosításával, valamint a fantázia fejlesztésével,
- ❖ az érdeklődés megteremtése, fenntartása,
- ❖ sikerélményhez való juttatás,
- ❖ kudarcok megelőzése.

7.1.9. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés célja a bölcsődében a gyermek társadalmi beilleszkedésének elősegítése, a közösségi élet alapjainak megteremtése. A társas viselkedés, az alkalmazkodás szabályainak első tényleges színtere a bölcsőde. A gyermek itt szembesül először a közösséghez, annak szabályaihoz való alkalmazkodással. Nagy felelőssége a bölcsődében dolgozó szakembereknek a beilleszkedési nehézségek korai felismerése, és ezek korrigálása megfelelő segítséggel. Fontos, hogy a beilleszkedési problémáknak ne csak a kirívó magatartással párosuló eseteit vegyük észre, hanem azokat is, mikor egy gyermek a közösség peremhelyzetű tagjává kezd válni, nem vesz részt a közösség életében. Ezek korrigálása fontos és nehéz feladat.

- ❖ az elvárások egyértelmű megfogalmazása, azok betartatása,
- ❖ következetesség,
- ❖ a megfelelő egyensúly megteremtése a szabályok és a kötetlenség között,
- ❖ a teljesítmények ösztönző értékelése dicsérrel,

- ❖ közös célok kitűzése,
- ❖ közös alkotások, játékok megszervezése,
- ❖ különleges alkalmak, színes programok biztosítása, ahol a közösség tagjai a „szürke”, hétköznapiakból kilépve lehetnek együtt,
- ❖ a peremhelyzetű gyermekek közösségbe való bekapcsolódásának segítése,
- ❖ együttműködésre való lehetőségek megteremtése.

7.1.10. A fejlődésbeli egyéni eltérések figyelembe vétele és az ehhez kapcsolódó egyéni bánásmód

A képességgondozás a meglévőerősségek további fejlesztését jelenti. Az egyes erősségek fejlesztése azért bír rendkívüli jelentőséggel már bölcsődében is, mert hozzájárul mind az egészséges személyiségfejlődéshez, mind pedig a beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítéséhez, valamint nem utolsósorban a szociális hátrányok majdani leküzdéséhez.

Azzal, hogy a gyermek valamely területen megmutatkozó „tehetségét” nem hagyjuk figyelmen kívül, hanem biztatjuk ennek fejlesztésére, megerősítjük önbizalmát, javítjuk önészlelését, és az alkotáshoz, a tanuláshoz való viszonyát.

- ❖ a személyiség kibontakozásának segítése sokrétű tevékenység biztosításával,
- ❖ gyakorlati, értelmi, érzelmi képességek fejlesztése,
- ❖ a gyermek érdeklődési körét figyelembe vevő fejlesztés, nevelés,
- ❖ kreativitás segítése lehetőségek biztosításával, valamint a fantázia fejlesztésével,
- ❖ az érdeklődés megteremtése, fenntartása,
- ❖ sikerélményhez való juttatás,
- ❖ kudarcok megelőzése.

7.1.11. A környezeti nevelés a bölcsődében

A bölcsődei környezeti nevelés célja, hogy a gyermek és környezete között megfelelő összhangot teremtsünk. Ezt elsősorban a gyermek környezettel kapcsolatos ismereteinek bővítésével próbáljuk megvalósítani, mert a megszerzett ismeretek készítik az egyént a későbbiekben egy tudatos környezet tisztelő magatartás tanúsítására. Az ismeretek bővítése mellett nagyon fontos a megfelelő példa biztosítása. A környezeti nevelés, alapozó jellegű. A nevelés célja és feladata, hogy olyan szokásokat, szokásrendszereket, viselkedési/magatartási formákat alakítson ki, amelyek meghatározóak a természetes és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában

- ❖ környezet tisztántartása, ápolása,
- ❖ személyes higiénia, test higiénia, tisztálkodási igény kialakítása,
- ❖ pszichoszomatikus kondíció,

- ❖ akaratfejlesztés, stresszt tűrőképesség növelése,
- ❖ a konfliktusos szituációk kezelése, tűrőképesség növelése,
- ❖ pozitív/optimizmusa szemlélet,
- ❖ egészséges életmódra nevelés, amely tudatossá teszi a megfelelő magatartási formákat,
- ❖ mikrokörnyezet értékrendjének kialakítása, amely segíti az előbbi magatartásforma kiválasztását,
- ❖ egészséges életmód választásához szükséges lehetőségek biztosítása.

7.1.12. Ismeretek bővítése elméleti szinten

- ❖ állatok, növények megismertetése,
- ❖ időjárás megismertetése,
- ❖ évszakok jellemzőinek megismertetése,
- ❖ járművek megismertetés.

7.1.13. Ismeretek bővítése gyakorlati szinten

- ❖ növények megfigyelése, levelek és termések gyűjtése, játék ezekkel
- ❖ állatok megismerése, simogatása
- ❖ élősarok kialakítása (csiga, hal, teknősbéka)
- ❖ az időjárás megtapasztalása
- ❖ évszakok jellemzőinek megtapasztalása
- ❖ járművek megfigyelése
- ❖ anyagok megismerése, velük való tevékenykedés

Az ismeretek bővítését gyakorlati szinten a szobai- és az udvari játék tevékenységeinek ideje biztosítja. A gyermekkel foglalkozó szakembernek nagy felelőssége van abban, hogy ki tudja-e alakítani, meg tudja-e alapozni a gyermekben a környezetért érzett felelősségtudatot. Az állatok és természet megszerettetése az alapja a későbbi környezetbarát (és nem környezetromboló) viselkedésnek.

7.2. A személyi feltételek bemutatása (munkakör, létszám, szakemberek szakképzettsége, közösség szakmai és emberi motivációja)

A gyermekek gondozását-nevelését kisgyermeknevelői képzésben részt vett tanult, tapasztalt szakemberek látják el. A nevelőnői hivatás sokrétű ismeretet, tudást, tapasztalatot igényel, amely hozzájárul a gyermek harmonikus fejlődéséhez. A képzés alatt a gondozási műveletek megtanulásán túl, zenei, pszichológiai és egészségügyi ismereteket sajátítanak el.

Szakemberek a 9/2000 (VIII.4.) SZCSM rendelet értelmében, a kötelező szakmai továbbképzéseken a tervben megfelelően részt vesznek.

Szakképesítést igénylő

- intézményvezető 1 fő
- kisgyermekgondozó-nevelő 4 fő
- bölcsődei dajka 1 fő

7.2.1. Szakmai végzettségek

Felsőfokú végzettségű intézményvezető: 1 fő

Kisgyermekgondozó-nevelő 4 fő

Bölcsődei dajka: 1 fő

A bölcsődei munkát segíti a védőnő, a gyermekorvos és szükség szerint pszichológus, gyógypedagógus, konduktor, pszichológus szakember.

7.2.2. Helyettesítés

A hiányzó kisgyermeknevelők egymást helyettesítik, illetve az intézményvezető is helyettesítheti a kisgyermekgondozó-nevelőt.

7.2.3. Továbbképzések

- 2016. január 1-jétől pedagógus életpálya kiterjesztése a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett felsőfokú végzettséggel rendelkeznek, valamint ösztönözni a nem felsőfokú szakképzettséggel rendelkezőket a tovább tanulásra.
- A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet alapján kell az alkalmazottaknak pontszerzési kötelezettségüknek eleget tenni.
- Belsőképzések
- Szakmai műhelyek szervezése

7.2.4. Kvalitások

A munkahelyen dolgozók attitűdjére jellemző, hogy mindenki szükségesnek érzi a gondozási nevelési rendszer építését, szabadságát, illetve a saját koncepció kimunkálását. A nevelési rendszer kiépítésében döntő jelentőségű a kollégák érzelmi-értelmi ráhangolódása a feladatokra, a közös cél elérése érdekében.

7.3. A tárgyi feltételek bemutatása (épület elhelyezkedése, megközelíthetősége, helyiségek kapcsolódása, felszereltsége, berendezése, rendelkezésre álló eszközök, játszóudvar jellemzői, felszereltsége)

7.3.1. Környezeti bemutatás: A Csicsergő Bölcsőde a település erdős- fás övezetében található, egy régi kúria jellegű épületben, mely az 2021 nyarán lett felújítva és hozzáépítve pályázati pénzből. Magának az épületnek és a környezetének is van egy óvó- védő szerepe. A természet közelsége szinte kézzel fogható a bölcsődében, hiszen a bölcsőde mintegy beleolvad a természetbe. A jó levegő és a zöld környezet hozzájárul a gyermekek és az ott dolgozók jó közérzetéhez, az egészségre nevelés fontosságára hívja fel a figyelmet. Ebben az épületben biztosítjuk a gyermekek 20 hetes korától 3 éves koráig, illetve a harmadik életév betöltését követő augusztus 31-ig a kisgyermek rugalmas, innovatív napközbeni ellátását. Hernádon a 3 év alatti gyermekek napközbeni ellátása nem volt biztosított. A szülői igények kielégítése és a fejlődő településkép meghatározó szerepet kapott a bölcsőde kialakításánál. A földszintes épület két csoportból, egy fejlesztő szobából, átadó helységből, fürdőszobából, irodából, szociális helységből és egy melegítőkonyhából áll. Ezen túlmenően az épületen belül rendelkezésre állnak azok a kiszolgáló egységek, amelyek a személyzet szükségleteit illetve szakmai felkészültségét szolgálják ki. Intézményünk, csoportszobáink belsőterének kialakítása, színvilága gyermekközpontúságot tükröző. A konyha, a fürdőszoba, a terasz, az átadó bútorzata, felszereltsége a gyermekek életkori sajátosságainak megfelel, kialakításuk praktikus, balesetmentes, mozgáskorlátozott személyek és fogyatékkal élők is használni tudják. Bölcsődénk bútorzata, színvilága a kisgyermek igényeihez igazodik.

7.3.2. Csoportszoba

Az alapterület megfelel a férőhelyszámnak. A bútorzat többségében korszerű gyermekbútorok. A bútorok megfelelő elhelyezésével alakítjuk ki az elkülönített, nyugodt játszóhelyeket. Többségében elegendő hely van a nagymozgásos tevékenységekhez és a csendes játékokhoz. A csecsemők, a járnai tanuló gyermekeknek biztonságos hempergő biztosított. A puhaságot ülőpárnákkal, játszópárnákkal, mesesarokkal nyújtjuk. A gyermekeknek saját helyük van az asztaloknál étkezéskor. A nyugodt alváshoz saját ágyat, jellel ellátott ágyneműt használunk. A kisgyermeknevelő ülőhelyét úgy helyezzük el, hogy mindig beláthassák a gyermekcsoportot. A bútorok kiválasztásánál fontos szempont volt a balesetek elkerülése szempontjából a lekerekített élű asztalok, székek, a könnyű tisztíthatóság és az esztétikus megjelenés.

Játékaink az alapvető két szempontnak felelnek meg: A játékkészlet kialakítása az egészségügyi és pedagógiai szempontokat figyelembe vételével történik.

Egészségügyi szempontok:

- Könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen.
- Balesetet ne okozzon – ne legyen törött, ne legyen könnyen törhető, ne essen szét darabjaira, éles sarkai ne legyenek, ne lógjon hosszú zsinóron, ne legyen túl nehéz.
- Csecsemő és tipegő korban ne legyen olyan kisméretű, hogy orrba, fülbe, garatba kerülhessen!

Pedagógiai szempontok:

- Minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékszerek (manipuláció, konstruálás, utánozó-, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék, stb.).
- A játék színe, nagysága, formája keltse fel és tartsa ébren a gyermek érdeklődését.
- Többfajta lehetőségre lehessen felhasználni.
- Legyenek más nemzetek szokásait tükröző játékok.
- Játékválasztásnál legyen szempont a nemek közötti egyenlőség elvének betartása (a kislányoknak is legyen autó, a fiúknak is baba). Kivitelezése igényes legyen. A fokozott igénybevételnek megfeleljen.

Elhelyezés:

- Nyitott játékpolcon. állandó helyen, gyermekek számára elérhető magasságban.
- Tárolóedényekben (vödrökben, kosarakban, dobozban, tálakban).
- Kisgyermeknevelő által elérhető polcon (felügyeletet igénylő játékok).

A gyermekek eszközei, játéakai, több tevékenységformához is használhatóak. Fontosnak tartjuk, hogy minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékeszközök, amelyek színe, formája, nagysága, keltse fel a gyermek érdeklődését. A csecsemőkorúak játéakai fajtájukban, méretükben eltérnek a tipegő korú gyermekekétől. Minden csoportban nyitott játékpolcon vannak elhelyezve, a Módszertani Útmutató által ajánlott alapjátékok, a nemek közti egyenlőséget is figyelembe véve.

A csoportszobák mindegyikében megtalálható a „puha sarok”, ahol a játék közben elfáradt gyermek megpihenhet.

A bölcsődei játékeszközök mennyiségben, minőségben, anyagválogatottságban korcsoportoknak és egyéni sajátosságoknak megfelelő lehetőséget biztosítanak, segítve a társas kapcsolatok alakulását, az empátia és tolerancia készségének kialakulását és az én tudat egészséges fejlődését. A készségfejlesztő, utánozó és szerepjátékok, babák, bábok, mesekönyvek, konstruáló és építőjátékok a nagymozgást fejlesztőjárművek, labdák, vizuális

neveléshez szükséges játékok, finommotorikát fejlesztőeszközök fogják biztosítani a gyermekek zavartalan játéktevékenységét.

7.3.3. Gyermeköltöző- Átadó helység

A gyermekek otthoni és a váltóruháinak jellel ellátott bölcsődei öltözőszekrényeket biztosítunk. A szülők számára biztosítjuk a várakozáshoz a feltételeket. A hirdetőtáblán helyezük el a neveléssel, gondozással kapcsolatos aktuális tájékoztatásokat, egyéb szükséges információkat.

7.3.4. Textiliák

A gyermekek a saját ruházatban tartózkodnak a bölcsődében. A váltóruhát ennek értelmében a szülő biztosítja. A pelenkáról és a törülközőről a szülők gondoskodnak. Az alapvető textiliákról, azok tisztításáról, pótlásáról a bölcsőde gondoskodik.(törülköző, ágynemű, előke, abrosz, fürdőlepedő, stb.). A gyermekek személyes használati tárgyait jellel látjuk el.

7.3.5. Vizesblokk

A vizesblokkban a korosztálynak megfelelő méretű WC ülőkék, bilik, mosdók, tükrök, stb. vannak elhelyezve. A pelenkázó úgy van elhelyezve, hogy a személyi intimitást a gyermek meg tudja tartani gondozása során.

7.3.6. Játsszóudvar

Az udvar tágas, biztonságos játékokban gazdag. A különféle játékeszközök, csúszdák, homokozók, nagymozgásra, élményszerzésre és tapasztalatgyűjtésre adnak alkalmat a bölcsődés kisgyermekek számára.

Nagy árnyas játszóudvara nyári nagy melegben felüdülés. A játszóudvart a bejárat felől és a hátsó ajtón keresztül is megközelíthető. A gyermekek télen, nyáron sok időt tölthetnek a szabadban.

7.3.7. Gyermekélelmezés

A Csicsergő Bölcsőde melegítőkonyhával rendelkezik, az ételt a Hernádi Önkormányzati Konyha biztosítja az új HACCP rendszerrel. Napi szinten alkalmazkodni tudunk a kisgyermekek igényeihez, étkezési szokásaihoz, a csecsemőkorúak eltérő napirendjéhez, és a diétás gyermekek étrendjéhez. Teljes, házilag készített krémekkel, gyümölcsökkel, zöldségekkel tesszük változatossá az étrendet. A bölcsődében napi négyszeri étkezést biztosítunk (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna) illetve lisztérzékenységekben szenvedő kisgyermekek igényeit is ki tudjuk elégíteni. Ez nagyon fontos, mert figyelemmel tudjuk kísérni a gyermekek helyes táplálkozását, hisz ebben az életkorban alapozzuk meg a gyermekek íz világát és immunrendszerét. A korosztálynak megfelelő élelmezési feladatokat az élelmezésvezető végzi el. A bölcsődei étkezésre 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete a

közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról „Az étkeztetéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról” szóló együttes rendelet vonatkozik, mely a megvalósításban meghatározó.

7.3.8. Foglalkoztató: Egy világos, nagyobb, minden mozgáseszközzel felszerelt szoba, ami alkalmas a kisgyermek korai fejlesztésére, valamint rossz idő esetén a mozgás biztosított fejlesztő eszközök és mozgáseszközök felhasználásával.

8. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

8.1. A szolgáltatáson belüli együttműködés a kooperáció és a szakmai információáramlás kifejtése

A szakmai információt és kooperációt fontosnak tartjuk:

- Hernádi Pitypang Óvodával
- Egészségügyi szolgáltatókkal: védőnői hálózat, gyermekorvos,
- Dabasi Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaival
- Dabasi Gyermekjóléti Szolgálat és Központ munkatársaival
- Hernád Nagyközség Önkormányzat dolgozóival
- Bölcsődei Szakmai Egyesülettel.

Szóbeli, írásbeli és szakmai konferenciák alapján valósul meg. Biztosítva vannak a Módszertani ajánlások, levelek, törvényi hátterek.

8.2. A szülővel való együttműködés, a velük való kapcsolattartás formáinak bemutatása

8.2.1. Bölcsődenyitogató

Nyílt nap keretében a szülők gyermekeikkel együtt érkeznek hozzánk. Belepillanthatnak csoportjaink életébe, ahol elmondjuk a csoport napirendjét, szokásait. A szülők feltehetik kérdéseiket, elmondhatják aggodalmaikat. Az ilyen ismerkedős napokon a szülők informálódhatnak a bölcsőde intézményéről, a gyermekcsoportok szokásairól és benyomást szerezhetnek a nevelési attitűdjeinkről, a bölcsőde szokásrendjéről. Megismerhetik a kisgyermekgondozókat és a környezetet, ahová gyermekeiket a kisgyermeknevelőkre bízák.

8.2.2. Szülői értekezlet

Bölcsődénkbe felvételt nyert szülőknek közös értekezletet tartunk. Az értekezlet alkalmával a szülők részletesen megismerhetik bölcsődénk házirendjét, napirendjét, tájékoztatjuk a szakmai program és az szervezeti működési szabályzat elérhetőségéről. A beiratkozáshoz szükséges dokumentumok, illetve igazolások fénymásolatának fontosságára felhívjuk a szülők figyelmét. A felvett gyermekek szüleivel megállapodást kötünk, a bölcsődei elhelyezés időtartamára, tartalmára. Tájékoztatjuk őket a szülői és gyermeki jogokról, kötelességekről.

8.2.3. Szülőcsoportos beszélgetés

Ezeket az értekezleteket a csoport kisgyermeknevelői tartják, saját csoportszobáikban, a gyermekek szüleinek, törvényes képviselőinek. Az első szülőcsoportos beszélgetés a nevelési év kezdetén közvetlenül a szülői értekezlet után történik. Ekkor minden kisgyermeknevelő-gondozó elmondja a csoport sajátos szokásait, gondozási tevékenységek részletes elmondásával, esetleg bemutatásával. A szülők és a nevelők megbeszélnek a nevelési nézeteiket, megosztják tapasztalataikat.

Az év során 3 szülőcsoportos beszélgetést szervezünk. A beszélgetések tartalma általában nevelési kérdések megbeszélése, aktuális programok megszervezése, a felmerült problémák megvitatása, megoldások keresése.

8.2.4. Indirekt kapcsolattartási formák

A bölcsőde a szülők tájékoztatását is figyelembe veszi. Az átadó helyiségben kitesszük a praktikus információkat, heti étlapot, napirendet. Szórólapokkal népszerűsítjük a programjainkat. A helyi honlapon, helyi sajtóban cikkeket olvashatnak a bölcsődei életünkről.

8.2.5. A gyermek fogadása, átadása

A gyermek fogadása, a reggeli műszakban dolgozó kisgyermeknevelő-gondozó feladata. Az érkezés és a távozás általában a szülők munkarendjéhez igazodik, illetve a bölcsőde nyitva tartásához.

A gyerekek érkezése reggel 6.30 órától 8 óráig folyamatos.

A korán érkező gyermekek több figyelmet, törődést igényelnek, mint a később érkező társaik, mivel álmosabbak, fáradtabbak, nyugösebbek lehetnek. Éppen ezért a gyermek korától és alvásigényétől függően a reggeli pihenés, alvás lehetősége biztosított. Ilyenkor csend és mérsékelt világítás van a csoportszobákban. A pihenést nem igénylő gyermekek lekötése csendes elfoglaltsággal, mesével, kirakóval történik.

A gyermek fogadásának fontos, többrétű feladatai:

- szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás
- tájékozódás, a gyermek hogyanlétének kiderítésére
- szülők közölhetik velünk kéréseiket, gondjaikat
- a betegségből, hiányzásból visszaérkező gyerekekről is ekkor kaphatunk kellő felvilágosítást

Nagyon fontos, hogy érkezéskor minden gyermeket külön fogadunk, köszöntünk. A gyermeket a szülő átöltöztetve kényelmes benti ruhában és cipőben adja át a kisgyermeknevelő-gondozónak, aki innentől vállal felelősséget a gyermekért. A gyermekek uzsonnáztatása 15 órakor történik. A gyermek kiadásánál is nagy jelentősége van a szülővel való találkozásnak, hisz itt számolhatunk be az aznapi eseményekről, történésekről, a gyermek viselkedéséről, étvágyáról, alvásáról, és mindenről, amiről a szülő tudni szeretne. A gyermek fogadását, illetve kiadását befolyásolják az évszakok és az időjárás. A gyermek bevitelét és kiadását nem ugyanaz a kisgyermeknevelő-gondozó végzi. A mi felelősségünk, hogy egymást pontosan tájékoztassuk a napi eseményekről, a gyermekekkel kapcsolatos történésekről.

8.2.6. Családlátogatás

Mivel ki település Hernád a családok többségét ismerjük. A családlátogatás lényegi eleme, hogy a leendő bölcsődés gyermeket, otthoni környezetben ismerjük meg. Ekkor a szülő részletes beszámolót tarthat gyermeke napirendjéről, igényeiről, kedvenc játéktevékenységéről. A látogatás alkalmával a szülő informálódhat a bölcsődei életéről.

A látogatást a gyermek saját nevelője, társnevelője és szükség szerint az intézményvezető együtt végzi. A kisgyermeknevelő felkészülten érkezik a családhoz. Az előre végiggondolt kérdéssor, a szülői kérdések, illetve az eközben felmerülő témák alakítják a kommunikáció tartalmát. A hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek családjához, a szülő beleegyezésével évente több alkalommal is ellátogathatunk szükség szerint.

8.2.7. Beszoktatás (adaptáció) a szülővel történő fokozatos és közös beszoktatás

Az adaptáció időtartama két hét, amelytől eltérni csak a szülő kérésére és a család élethelyzetének javulása érdekében tudunk. A szülő beszoktatás sikeressége a nevelő és a szülő közötti bizalmon és együttműködésen múlik. A beszoktatás első napján 10-11 óráig tartózkodik nálunk a gyermek kísérelőjével. Ez az időpont és időtartam a beszoktatás közben változik, alakul, a gyermek és szülei igényeihez mérten. A szülővel történő beszoktatás

biztonságot nyújt a gyermeknek és szüleinek egyaránt. Ebben a nyugodt környezetben a nevelő és a szülő megbeszélheti a gyermek és a bölcsőde napirendjét, a gyermek szokásait, igényeit. Eközben a gyermek, az édesanya, vagy édesapa által nyújtott biztonsági kapcsolatban ismerheti meg leendő társait, az új környezetet, játékokat. Az első napokban minden gondozási feladatot a szülő végez, a nevelő figyel. A családi nevelési-gondozási műveletekre épít a kisgyermeknevelő-gondozó, a bölcsőde adta lehetőségeket figyelembe véve. A kisgyermek és kisgyermeknevelő-gondozója között fokozatosan alakul ki a kapcsolat, érzelmi biztonság.

Beszoktatás összegzése

Kapcsolatfelvétel főbb állomásai (mindig a gyerekre vonatkoztatjuk)

- Hogyan és milyen ütembe fogadja el az új környezetet?
- A kisgyermeknevelő-gondozó és a gyermek kapcsolatának alakulása.
- Gondozási műveletek átvételének folyamata.
- Szülőtől való leválás folyamata.
- Napirendbe való beilleszkedés.
- Társaival való kapcsolata
- Játékok

8.2.8. Egyéni beszélgetés- Tanácsadás

Egyéni beszélgetés történhet a szülő kérésére vagy a kisgyermeknevelő kérésére, amennyiben olyan probléma merül fel, ami meghaladja a napi kapcsolattartás időkeretét, lehetőségét, akkor külön szakmai megbeszélést lehet összehívni szakemberek segítségével. Ezeket a bölcsőde intézményvezetője is kezdeményezheti.

8.2.9. Ünnepeink, hagyományok

Az ünnepek hagyományok tisztelete, megtartása az értékteremtő jellegén túlmenően hozzájárul a mélyebb bölcsőde-család kapcsolat kialakításához.

Az alábbi ünnepeket tartjuk fontosnak:

- *Mikulás*
Mikulásnak öltözött felnőtt végigjárja a csoportokat, és megajándékozza a gyermekeket.
- *Adventi készülődés, Karácsonyi várása*
A kisgyermeknevelő-gondozók a gyerekekkel együtt, ajtó és ablak díszeket készítenek, melyeket a bölcsőde épületében elhelyezünk.
- *Farsang*
A kisgyermeknevelő-gondozókkal együtt jelmezbe öltözés.

- *Húsvét*

Tojáskeresés a játszóudvaron.

- *Anyák napja*

Közös ünneplés.

- *Család,- és Gyermeknap*

Év végi közös játék gyermek, kisgyermeknevelő-gondozók szülők.

8.2.10. Egyéb szervezett közös programok a családokkal

A programok a családok igényeihez igazodó többlet-lehetőségek a családi nevelés segítése, a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében. Több fajtája lehet, pl. családi délután, játszóház, kézműves foglalkozás, fórum, előadás, étel-, könyv-, játékbemutató, Sport nap, stb. Ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódóan bizonyos rendszerességgel (pl. Anyák napja, Gyermeknap, Húsvétvárás, adventi készülődés, Mikulás-ünnep) szervezünk közös programokat. A gyerekek a szülők biztonságot adó jelenlétében szereznek tapasztalatokat a társas helyzetekről, együtt játszhatnak szüleikkel és kortársaikkal. A szülők kötetlen formában beszélgethetnek, ötleteket kapnak a neveléshez. Igényük szerint megfigyelhetik a bölcsődei életet, a korosztálynak való napirendet, étrendet, játékkészletet. Szívesen fogadunk minden kisgyermekes családot. A programok ideje alatt – szükség esetén – gyermekfelügyelettel segítjük a szülőket.

8.3. A szolgáltatáson kívül más intézménnyel, szakértővel, gyermekjóléti szolgáltatókkal, védőnővel, pedagógiai szakszolgálat, óvodával, szakhatóságokkal, stb. való kooperáció jellemzői

8.3.1. A bölcsődék kapcsolatai, az együttműködés módja

Egymás kompetencia határait tiszteletben tartásával együttműködünk mindazokkal, akik kapcsolatban kerülhetnek a gyermekekkel, szüleikkel, (védőnői szolgálat, házi gyermekorvosi szolgálat, gyermekjóléti szolgálat és központ, családsegítő, óvoda, pedagógiai szakszolgálat, fejlesztő szakemberek, Szakértői Bizottságok, gyermekvédelmi szakellátások, gyámhivatalok, stb.)

8.3.2. Egészségügyi apparátussal való szoros együttműködés

A védőnők és a gyermekorvos együttműködési megállapodásban lefektetett ellátási kötelezettséggel bír a bölcsőde felé. Jó kapcsolat kialakítása nagyon fontos. A szakmai munka fontos alapja az egészségügyi rendszerben dolgozók bölcsődei ellátása.

8.3.3. Együttműködés az óvodával

A bölcsődei ellátás befejezése az óvodai átadás. Az átmenet segítése érdekében bölcsődei működő „társ” óvodával. A Hernádi Pityang Óvoda intézménnyel együttműködő, egymás szakmai kompetenciáját tiszteletben tartó, elismerő szakmai kapcsolatot szeretnénk kialakítani. A tavaszi időszakban az óvónők meglátogatják a leendő óvodás gyermekeket csoportjaikban. Az óvodai felvételt nyert gyermekek óvodai látogatást tesznek a kisgyermeknevelőkkel az óvodai játszónapokon. A nevelők és az óvónők információkkal segítik egymást az gyermek intézményváltásának megkönnyítése érdekében. Ősszel a kisgyermeknevelők meglátogatják az óvodában a volt bölcsődés gyermekeiket.

8.3.4. Együttműködés a jelzőrendszer tagjaival

Gyermekvédelem

A gyermekek védelme minden bölcsődei dolgozó kötelessége. A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése érdekében jelzési kötelezettségünk van. Felismerjük a testi, lelki fizikai bántalmazás, elhanyagolás jeleit, és a veszélyeztettséget jelentjük a Gyermejköléti Szolgálatnak. Intézményi kérésre pedagógia szakvéleményt készítünk. Lehetőséget biztosítunk, hogy a Gyermejköléti Szolgálat és Központ szakembere látogatást tegyen a bölcsődében és a kliensénél. Védelembé vett gyermek esetében együttműködünk a családgondozóval, védőnővel. Az intézményvezető a gyermekvédelmi felelős, kisgyermeknevelők részt vesznek esetkonferencián, jelzőrendszeri megbeszélésen, konferenciákon.

8.3.5. Kapcsolattartás a civil szervezetekkel, más intézményekkel

Magyar Bölcsődék Egyesülete

Honlapon elérhető információk, valamint fórumokon közzétételek alapján.

Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete

Nagyon sok szakmai anyag, módszertani ajánlások segítik a kisgyermeknevelők munkáját.

Közösségi rendezvényeket szerveznek, amin részt vehetnek a dolgozók.

Pedagógiai Szakszolgálat

Szoros kapcsolat kialakítására törekszünk az intézménnyel. Az intézményvezető, a kisgyermeknevelők segítik a fejlesztő szakemberek fejlesztő tevékenységét a korai fejlesztést, határozat alapján igénybe vevő kisgyermek esetében. Biztosítják a bölcsődei részlegeinkben felvételt nyert SNI gyermekek egyéni gondozását, nevelését, amellyel nagy segítséget nyújtanak a családoknak, szülőknek, gyermekeknek. Szakmai napokra és szülőcsoportos megbeszélésekre szeretnénk bevonni az intézményt.

Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal

SNI gyermek ellátását is vállalja a bölcsőde, előtte mindenféle képen a bizottsághoz kell a gyermeket küldeni, ő fogják kiállítani a véleményt.

A bölcsődék kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül: A Csicsergő Bölcsőde próbál a környékbeli bölcsődével kapcsolatot kialakítani és részt venni a környék bölcsődéiben megszervezésre kerülő szakmai napokon.

8.3.6. Egyéb kapcsolatok

A jelzőrendszer keretén belül a bölcsődék – egymás kölcsönös tiszteletben tartásával – együttműködnek mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során a gyermekkel, illetve a gyermek családjával kapcsolatba kerülhetnek (gyermekjóléti központ, védőnői szolgálat, házi gyermekorvosi szolgálat, pedagógiai szakszolgálat, családsegítő szolgálat, óvoda, a korai fejlesztés szakemberei, szakértői bizottság, gyámügy).

9. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, valamint a szolgáltatási típusnak megfelelő gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellege, tartalma és módja

„ A kisgyermek, amit hall elfelejti, amit lát, már inkább megjegyzi, de amiben tevékenyen ő is részt vesz, az bizonyára bevésődik emlékezetébe. ”

9.1. Az Alapprogramban foglaltak helyi viszonyokra adaptált gyakorlatának bemutatása

9.2. Kiemelt szakmai célok és azok megvalósításához rendelt módszerek, eszközök

9.2.1. A természet tevékeny megismerése

1. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a közvetlen és tágabb természeti – emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul ki a természethez.
2. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.
3. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképesége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.
4. A kisgyermeknevelő feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését, biztosítson alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett

tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

A természeti környezet alaposabban megismerhető, ha a bölcsődébe is behozhatók olyan természetes anyagok, amik nem tartoznak a játékkészlethez:

Termények, kavicsok, toboz

Zöltség, gyümölcs megismertetése

Levelek, termések, vesszők, gyökerek – ragasztás, nyomdázás, festés

Évszakok megismerése: időjárás, színek, fák levelei, termések, virágok, állatok, stb. könyv

Ezek elősegítik azt, hogy a gyermekek az őket közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti, társadalmi környezetről életkoruknak megfelelő, biztonságos eligazodást és tájékozódást, tapasztalatokat szerezzenek. A természet megismertetésével a gyermekek élmény és fantáziavilága gazdagodik, kialakul az esztétikum iránti érzékenységük, fejlődik kommunikációjuk, tág teret kap a belülről fakadó motiváció, kreativitás, kialakul bennük a természet szeretete / nem tördelik le az ágakat, nem tépdetik a virágokat, nem tapossák el a bogarakat stb. / fejlődik én-tudatuk, nyitottabbá, érdeklődővé válnak környezetükkel szemben.

A kisgyermeknevelők havonta rövid „foglalkozási tervezetet” készítenek: mit szeretnének megvalósítani, és hogyan, majd hónap végén összefoglalót készítenek a nevelői program megvalósulásának folyamatáról. A havi tervezet a faliújságra is ki van függesztve, így a szülők is folyamatosan figyelemmel kísérhetik a gyermekek tevékenységét. Az alkotásaik / rajz, ragasztás, nyomdázás, gyurmázás által / jól látható helyen megtekinthetők a szülők számára majd.

9.2.2. A zenei nevelés fontossága

„Legyen a zene mindenkié!”

(Kodály)

Kisgyermekkorban – születéstől három éves korig – a zenei nevelés célja, hogy felkeltse a gyermek érdeklődését a zene, az éneklés iránt, érzékennyé tegye a környezet hangjaira. Feladata, hogy megismertesse a gyermeket a magyar mondókákkal, játékos dalokkal, kellemes légkört biztosítson a gyermek számára, melyben jól érzi magát, szívesen hallgatja az éneklést, igyekszik utánozni, maga is dúdolgat. A nevelési intézményekben a zenei nevelés alapjául a Kodály-módszer szolgál. Lényege, hogy a művészeti nevelést, elsősorban a zenei nevelést, a gyermek nevelésének középpontjába helyezi. Fontos, hogy a gyermekek zenei nevelése művészi szinten történjen, énekközpontú legyen, a gyermek utánzás útján tanuljon,

és a zenei anyag egyszerű, művészién szép, értékes legyen, főként a néphagyományból kerüljön ki. A népdalok sorát kiegészíthetjük jó versekre komponált gyermekdalokkal, műdalokkal, valamint a kisgyermek nevelő által énekelt, hangulatkeltésre szánt, nagyobb hangterjedelmű népdalokkal, melyeket a gyermekek csak hallgatnak, nem énekelnek. A gyermek első hangadásai közelebb állnak az énekléshez, mint a beszédhez. Kodály az éneklést helyezte előtérbe, mert mindenkinek van hozzá saját hangszere, a hangja.

A bölcsődében az éneklés tudatos nevelési forma, mely a gyermek önkéntes érdeklődésére épül. Az éneklés vezet legközvetlenebbül a zene átéléséhez, megértéséhez, teljes élményt ad, részt vesz benne az egész test. Harmonizáló hatást gyakorol a teljes személyiségre, szerepe van a testi, érzelmi, értelmi, szociális fejlődésben.

A játékos mozgással kísért dalok, mondókák fejlesztik a gyermek ritmusérzékét, mozgásra készítetik, fejlesztik utánzó képességét, mozgáskoordinációját. Az éneklés megnyugtatja a gyermeket, befolyásolja közérzetét, felszabadítja, bátorítja, kigyógyítja a gátlásokból, félelmekből. A szöveg és mozgás játékhelyezethez kapcsolása fejleszti a gyermek képzeletét, beleélő képességét, kreativitását. Alkalmasabbá teszik a figyelemre, fegyelemre, erősödik koncentrációs képessége, memóriája. Az ölbéli dalos játékok erősítik a gyermek kötődését a vele foglalkozó felnőtthöz. A többi gyermekkel való közös éneklés megajándékozza az együttes tevékenykedés és összetartozás élményével. Megtanul társaival együttműködni, egymásra figyelni, egymást elfogadni. Növekszik a gyermek szereplésvágya, erősödik énképe, önbizalma, magabiztosabbá válik, jobb lesz a kapcsolatteremtő és problémamegoldó képessége.

A bölcsődében nincs külön foglalkozási program az énekléshez. A kisgyermeknevelő minden olyan alkalommal énekelhet, amikor a gyermek figyelmét nem köti le valami más, amikor a játék légkörébe beleillik egy-egy játékos dal. Figyelembe veszi a gyermekek életkorát, egyéni fejlettségét, igényét. Az éneklés időtartama függ a gyermekek hangulatától, érdeklődésétől is. A bölcsődében a különbözőünnepek előtt a kisgyermeknevelők az adott ünneppel kapcsolatos verseket, dalokat mondogatnak, dalolnak, ezekkel közelebb hozva a gyermekhez az ünnep örömét. A bölcsődei ünneplés élménye viszont nem homályosíthatja el az otthoni ünnep hangulatát, hiszen a gyermek élményeinek legfőbb színtere a család kell legyen, a bölcsőde csak kiegészítő szerepet vállal.

A következőhangszerek találhatóak a csoportokban:

- csörgő
- karika
- csörgődob

- triangulum
- ritmusbot
- nyeles csörgő

9.2.3. Vizuális nevelés (firkálás, rajzolás, gyurmázás, stb.)

A tevékenység maga az örömforrás, érzelmek feldolgozása, önkifejezés. A kisgyermeknevelő életkornak megfelelő, változatos eszközökkel, játszóhely biztosításával, állandó felügyelettel, technikai tanácsadással segítik a tevékenységet. Az alkotó tevékenység kibontakozása szempontjából alapvető tevékenységnek tekintjük a fírka-korszakát. Aminek feltételeit naponta, minden bölcsődei csoportban megteremtjük. Gyurmázásra (só-liszt és főzött gyurma) is állandóan lehetőséget adunk. A gyermekek alkotókedvét dicsérettel, bátorítással, elismeréssel erősítjük. A firkákat, rajzokat, alkotásokat megbecsüljük, megőrizzük. A csoportszobákat, öltözőket a gyermeki alkotásokkal és a kisgyermeknevelő által készített évszaknak megfelelő, ízléses dekorációkkal, képekkel, fotókkal, díszítjük, mellyel a kisgyermek vizuális nevelését szolgáljuk.

9.2.4. A korai fejlesztés fontossága

Bölcsődénk nagy hangsúlyt fektet a kisgyermek korai fejlesztésére, melyet a dabasi pedagógiai szakszolgálat közösen kivitelezünk. Célunk, hogy az intézménybe bekerült kisgyermekeket a beszoktatási idő eltelte után felmérje a szakszolgálat gyógypedagógus és konduktor munkatársa, majd segítségével egy fejlesztési tervet állítsunk fel és az ő ellenőrzésük mellett az intézményvezető (fejlesztőpedagógus, felsőfokú gyógypedagógiai asszisztens végzettséggel rendelkező) a kiadott feladatokat az erre létesített fejlesztő szobában elvégezze. Majd folyamatos ellenőrzések mellett az év végén egy kontroll vizsgálat folyamán meggyőződjenek a hatékonyságáról.

9.3. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

- a családok életében az első intézménye ahová gyermekük kapcsolatba kerül, különös hangsúly a szülők megismerésére, a család erősségeinek és esetleges gyengeségeinek feltérképezése
- kommunikáció fontossága a szülő felé, mindennapi üzenő füzet vezetése, partneri viszony megteremtése

9.4. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása
- a primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése,

- egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése (a testi-lelki harmónia kialakulását és megőrzését segítő napirend - ezen belül: étkezés, mosakodás, öltözködés, alvás, szobatisztaságra nevelés, pihenés, levegőzés, játék, mozgás),
- szükség esetén speciális szakember bevonásával prevenciós és korrekciós feladatok ellátása
- a kisgyermek életkorának megfelelő napirend kialakítása

9.5. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

- derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt nehézségeik feldolgozásában,
- a kisgyermeknevelő-gondozó és a gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése,
- az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, az én tudat egészséges fejlődésének segítése (születésnapok, névnapok és neves ünnepek megünneplése)
- a bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- lehetőségteremtés a kisgyermeknevelő-gondozóval és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére az én érvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését,
- a kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása)
- a szocializációs problémával küzdő, lassabban fejlődő, érzékszervi és/vagy mozgássérült, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek nevelése-gondozása speciális többlet-törődéssel, szükség esetén más szakemberek bevonásával.

9.6. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése,

- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása,
- az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása,
- az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válás segítése,
- ismeretnyújtás, a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése,
- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

9.7. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

A bölcsődei élet alapvető helyzetei a gondozási-nevelési tevékenységek színterei.

9.7.1. Gondozás

A gondozás egy bensőséges kapcsolat kisgyermeknevelő és kisgyermek között, melyben a cél a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A gondozási tevékenységek alkalmával a nevelő segíti a gyermek próbálkozásait, pozitív megerősítést ad egy-egy jól teljesített feladat elvégzése után. Fontos, hogy a gyermek érezze a gondozója által biztosított segítséget, odaadott figyelmet. A gyermek ilyenkor kiemelkedő figyelmet kap saját nevelőnőjétől. Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel a műveletek elvégzése rengeteg gyakorlást igényel. A gyermek a gondozási műveletek közben saját testi szükségletei kielégítése kapcsán ismeri meg önmagát és kisgyermeknevelő-gondozóját. Gondozója az egész tevékenység alatt kommunikál a gyermekkel, amely segíti az egészséges személyiség kibontakozásában és az anyanyelvi fejlődésben.

9.7.2. Játék

..." A játék korántsem játék, nem pusztán szórakozás, időtöltés, hanem fontos ismeretek szerzésének és kifejezésének módja, valamint a kínzó belső feszültség csillapításának, az "öngyógyításának" is eszköze. ... "

/Ranschburg Jenő: Szülők lesznek/

A játék a gyermek alapvető megismerő tevékenységformája, mely által felfedezheti az őt körülvevő világot. A szocializáció képességének kialakulásában és a kisgyermek mindenre kiható fejlődésében kiemelt fontosságú a játéktevékenység.

A kisgyermeknevelő-gondozó a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

9.7.3. Mondóka, ének

A kisgyermek zenei nevelése az érzelmi és az értelmi fejlődés alapja. Napi rendszerességgel hallgatunk komolyzenét, illetve a táncoláshoz népzene.

Bölcsődénk mondókás énekes gyűjteményt készített, melyet a szülők nagy örömmel fogadtak, így ők is énekelgethetnek, mondókázgathatnak gyermekükkel.

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő-gondozó kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés.

9.7.4. Vers, mese

A gyermekek szívesen hallgatnak verseket, mondókákat, amelyek nagy hatással vannak a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére.

A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre.

9.7.5. Alkotó tevékenységek

A különféle alkotó tevékenységek feltételeinek biztosításával, a felébredő alkotókedv fenntartásával pozitívan járunk hozzá a gyermek személyiségének fejlődéséhez. Fontos az elkészült alkotások pozitív bírálata, elismerése, amely segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést. Az önkifejezés mellett a kezűgyesség, a térorientáció, a figyelem, a koncentráció és az esztétikai érzék egyaránt optimálisan fejlődik egy-egy tevékenység által.

Csoportban végzett alkotó tevékenységek:

- rajzolás
- festés
- színezés
- nyomdázás
- ujjfestés

- gyurmázás
- gyöngyfűzés
- „pötyi”
- állatfigurák gyümölcsből
- alakok termésekből

9.7.6. Egyéb tevékenységek

A gyermekek kisgyermeknevelőik kezdeményezésére, önként részt vehetnek bizonyos tevékenységekben. Ezek a közvetlen környezetben előforduló természetes tevékenységek, az egészség és a hasznosság jegyében. Tavasszal és nyáron a gyermekek szívesen segítenek a viráglocsolásban, ősszel és télen pedig madáreleséget készítünk a bölcsőde körül élő állatoknak. Ezen kívül heti rendszerességgel ismerkednek gyermekeink a gyümölcsökkel, zöldségekkel. Az ismerkedés alkalmával a gyermekek aktívan részt vesznek egy-egy részfeladat elvégzésében, megmossák, megtisztítják a gyümölcsöket.

9.7.7. Mozgás

A mozgásos játékok fejlesztik a gyermek állóképességét, testtartását, erőnlétét ezen kívül segít az egészség megőrzésében. Az egyik súlyos társadalmi probléma, az elhízás, mely már típegő korban megalapozódik a rendszertelen nem megfelelő tápanyagbevitellel és a mozgásszegény életmóddal. Bölcsődénk kisgyermeknevelői gondos odafigyeléssel biztosítják a gyermekek napi mozgásigényének kielégítését, szeretettel bátorítják, a kevésbé motivált gyermekeket. Az egészséges kisgyermek szívesen ugrándozik, szaladgál, tornázik, táncol. *Nevelési cél:* a szervezet optimális fejlődésének elérése, megtartása, testi képességek kialakítása, egészség megőrzése, a mozgás kultúrájának megalapozása.

9.7.8. Tanulás

Tanulásnak értelmezünk minden olyan tapasztalatszerzést, információt, amely tartós változást idéz elő a gondolkodásban, viselkedésben. Ezek a tanulási folyamatok egyaránt elsajátíthatók a gondozási és a nevelési tevékenységek következtében is. A 3 év alatti gyermekek tanulási formái az utánzás és a spontán tapasztalatszerzés, amely leggyakrabban egy-egy játéktevékenység vagy interakció következtében alakulnak ki.

9.8. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

9.8.1. „Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A kisgyermekek pszichés fejlődése nem teszi lehetővé, hogy 3 éves kor alatt csoportba illeszkedjenek be. A saját nevelő rendszer a család mintájára, az érzelmi kapcsolatot alapul véve működik. A kisgyermek egy kisgyermeknevelőhöz, illetve nevelőtársához ragaszkodik. Ebből a ragaszkodásból kialakult kötődés teszi lehetővé, hogy a gyermek az otthoni szoros anya-gyermek kapcsolatból egy intézményesített nevelő-gondozó rendszerbe beleszokjon. Egy bölcsődei kisgyermeknevelőhöz 5-7 gyermek tartozik. A személyi állandóság elve szerint a gyermeket bölcsődei tartózkodása alatt mindvégig ugyanaz a nevelő gondozza, neveli. A megfigyeléseket, a fejlődés legfontosabb fázisait ő végzi. Az alapvető gondozási nevelési tevékenységek a saját kisgyermeknevelő-gondozó feladatai. Az időszakos dokumentációkat minden kisgyermeknevelő a „saját” gyermekéről végzi. A rendszer további előnyei, hogy pontosan számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, szokásait, optimális képet kapva a gyermek testi-lelki-szellemi fejlődéséről.

9.8.2. Gyermekcsoportok szervezése

A gyermekcsoportok létszámát a 15/1998-as NM. rendelet pontosan meghatározza, az életkor és sajátos nevelési igények figyelembevételével. A csoportlétszámok meghatározásánál fontos szempont a csoportszoba hasznos alapterülete, melynek irányelveit szintén törvény szabályozza. A magasabb létszám a konfliktusok számának növekedését idézheti elő. Továbbá az egyéni bánásmód elve nehezebben érvényesül a nagyobb gyermeklétszám esetében. Az életkori sajátosságokat figyelembe véve heterogén és homogén csoportok is szerveződhetnek. A homogén csoportok napirendjének kialakítása kevesebb nehézséggel jár, míg a vegyes korcsoportban lévő kisebb gyermekek fejlődési törekvései megerősödhetnek a nagyobbak adta minta hatására. A heterogén csoportok „nagyjainál” előbb kialakulnak az empátiára, toleranciára utaló képességek, készségek.

9.8.3. Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek

tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremti meg. A napirendnél figyelembe vesszük az évszakok váltakozását, így 4 évszakai napirendet alakítottunk ki.

NAPIREND

Időpont	Tevékenység
6:30-8:00	Folyamatos érkezés, átöltözés, játéktevékenység
8:00-8:30	Játéktevékenységből reggelizés
8:30-9:00	Gondozás, Wc használat, tisztálkodás
9:00-9:30	Játék a szobában, kötetlen csoportos foglalkozások
9:30-9:45	Tízórai
9:45-10:55	Öltözködés szabad játék időjárástól függően a szabadban vagy a szobában
10:55-11:30	Folyamatos bejövétel az udvarról, vetkőzés-gondozás Wc használat, tisztálkodás, fésülködés
11:30-12:00	Ebéd, készülődés az alváshoz
12:00-14:30	Csendes pihenő (mesehallgatással)
14:30-14:45	Ébredési sorrendben gondozás, Wc használat, tisztálkodás, fésülködés
14:45-15:15	Uzsonna
15:15-16:30	Játéktevékenység, folyamatos hazaadás, szülő tájékoztatása a napi eseményekről

Bölcsődénk játékos fejlesztő tevékenységei, melyek a szabad játéktevékenység részeként szabadon választhatóak:

A bölcsődénkben megtalálható foglalkozások sokszínűek: mese, vers, bábozás, mondókák / anyanyelvi nevelés/, ének, hangszeres játék / zenei nevelés/ gyurmázás, festés, fűzés / alkotójáték zenehallgatás, táncolás.

Minden héten fejlesztő mozgás foglalkozások beiktatása történik. Kéthetente zenei fejlesztés drámapedagógussal és havonta állatasszisztált fejlesztés van.

Bölcsődénkbe járó gyermekek optimális napirendjének alapvető feltételei:

- **Folyamatos és rugalmas gondozási és nevelési feladatok:** a folyamatosság elengedhetetlen feltétele a biztonságérzet megteremtésében, amely az érzelmi fejlődés alapfeltétele.
- **Jól áttekinthető egyszerű rendszer (folyamatos, egymást követő események):** segíti a gyermeket (szülőt), hogy megfelelő módon tájékozódjon a csoporton belüli gondozási-nevelési feladatokban.
- **Biztonságot nyújtó rendszer**

A csoport napirendjét befolyásoló tényezők:

Évszakok

- Eltérés a kinti játékformák között: *hóemberépítés, vizező játékok*
- Évszakokhoz igazodó témaválasztás: dalok, körjátékok, kreativitást, ügyességet fejlesztő foglalkozások, mint például festés, rajzolás, gyurmázás

Életkor

- Csecsemő és kisgyermekes táplálkozási igényeinek kielégítése, irányelvek betartása: pépesítés, eltérő nyersanyagfajták és tápanyagszükséglet biztosítása
- Karon ülő gyermek, gondozási feladatainak folytonossága: tisztázás, etetés kézből, altatás
- Alvási igény: bölcsődénkben a kisebb gyermekeknek lehetőségük nyílik napi kétszeri alvásra, illetve a délutáni alvás kezdete és időtartama is igényeik szerint változhat
- Az egyes gondozási feladatok időtartama az önállósodási törekvések elősegítése érdekében eltérő lehet

Gyermekek érkezése, távozása

- Korán érkező gyermekeknek lehetőségük van 1-1,5 óra alvásra, pihenésre. Ők a csoport sorrendjében legelől helyezkednek el.
- Fél 9 után érkező éhes gyermeket igény szerint megreggeliztetjük.

Időjárás

- Gondozási feladatok időtartamát meghosszabbítja, a hideg időjárásban, a ruházat mennyisége
- Szabadlevegőn tartózkodás időtartama a hideg, illetve a túl meleg időszakban lerövidül

9.9. A sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása

Megfelelő személyi és tárgyi feltételek megteremtése esetén bölcsődénkbe felvételt nyerhetnek mindazon 0-6 éves korú gyermekek, akik veleszületett vagy szerzett károsodás következtében valamilyen fogyatékossággal élnek, vagy fejlődésükben, oly mértékben visszamaradtak, hogy emiatt speciális bánásmódot, több figyelmet igényelnek, és nem veszélyeztetik sem maguk, sem társaik testi épségét.

Fontos megemlíteni, hogy bölcsődénkben kiemelt fontosságú a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése- gondozása.

9.9.1. A felvétel rendje

Szükséges a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság (továbbiakban szakértői bizottság) javaslata. Amennyiben a szülő nem rendelkezik a szakértői bizottság javaslatával, a bölcsődének a szülővel történő megbeszélés után kezdeményeznie kell a vizsgálatot. Majd a szülőkkel történő beszélgetés alkalmával a bölcsődében orvosi és gyógypedagógiai anamnézis felvétel készül. A gyermek állapotának felmérését - megfigyelés és az anamnézis alapján - dokumentálni kell.

9.9.2. A sajátos nevelési igényű gyermekek elhelyezési módjai a bölcsődében

Teljes integráció: egészséges bölcsődei csoportban egy vagy két sajátos nevelési igényű gyermek helyezhető el. A sérült gyermek ellátása két egészséges gyermek gondozásához szükséges személyi feltételek biztosításával oldható meg, így a maximum csoportlétszám 10 fő. $8+2+2=10$ fő

9.9.3. Gondozás - nevelés - fejlesztés

A sajátos nevelési igényű kisgyermek bölcsődei gondozása lehetővé teszi, hogy minél fiatalabb életkortól kezdve fejlesztő programmal segítsék a gyermek optimális fejlődését, Biztosítsák a szülőkkel való együttműködést. A szülők lehetőséget kapnak arra, hogy Figyelemmel kísérhessék gyermekük bölcsődei fejlődését, fejlesztését, választ kaphassanak kérdéseikre, igény szerint írásos fejlesztő programot kérhessenek otthonra. Fontos, hogy a kisgyermeknevelő-gondozó a sérült gyermeket önálló személyiségként fogadja el, gondozását - nevelését a gyermek egyéni igényeinek figyelembe vételével végezze. A kisgyermeknevelő-gondozó a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozás során módszerében figyelembe veszi, hogy náluk hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és ebben direkter kell részt vennie, mint egészséges gyermekeknél. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kevésbé építhet arra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán.

A kisgyermeknevelő-gondozó több elemből álló habilitációs munkát végez

- gondoz
- napirendbe illesztve végzi az egyéni és csoportos foglalkozásokat a gyógypedagógus irányítása alapján.

A korai fejlesztés és gondozás, egyéni foglalkozás, illetőleg - legfeljebb 3 - 5 gyermekből álló - csoportfoglalkozás keretében valósítható meg.

9.9.4. Egyéni foglalkozás esetén a gyermek

Gyógypedagógus felméri, és írásban rögzíti a gyermek fejlettségi szintjét. A látottak alapján részletes, írásbeli tervet készít, a fejlődés területeit külön - külön számba véve. A fejlesztési terv fő törekvéseit és az oda vezető apró lépéseket is a fejlesztőpedagógus megbeszéli a gyermek kisgyermeknevelő-gondozójával. Amit szükséges, bemutatja a gyakorlatban. A gyógypedagógus folyamatosan együttműködik a kisgyermeknevelő-gondozóval, konzultál a szakvizsgálatokat végző orvosokkal, utazó gyógypedagógussal, pszichológussal, más szakemberekkel, szükség esetén változtat a módszerekben, a programban és a fejlesztő eszközökben. A gyógypedagógus meghatározott időközönként (2 - 3 havonta) újra felméri a gyermekek állapotát, ehhez igazítja a programot.

9.9.5. Csoportos foglalkozás

Teljes integrációban az egyéni foglalkozás, a gondozás, a gondozásba épített fejlesztés és az ép társakkal való együttlét biztosítja a sérült gyermek harmonikus fejlődését. A speciális és a részleges integrációban működő csoportokban a csoportos foglalkozás a napirend része. A gyógypedagógus tervezi, és napi rendszerességgel vezeti azokat. A csoport kisgyermeknevelő-gondozójával megbeszéli a foglalkozással elérni kívánt hosszú távú célkitűzéseket és az ahhoz vezető apró lépéseket. Előzetes megbeszélés alapján a kisgyermeknevelő-gondozó előkészíti a napi foglalkozáshoz szükséges eszközöket. Nem főállású gyógypedagógus/konduktor esetén távollétében, részletes megbeszélés, és írásban összeállított segédlet alapján, a csoportos foglalkozás vezetésével megbízott kisgyermeknevelő-gondozó végzi a programot.

9.9.6. Dokumentáció

A korai fejlesztés és gondozás feladatait - Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményére épített - egyéni fejlesztési évre készített egyéni fejlesztési terv alapján kell végezni. Az egyéni fejlesztési tervet a korai fejlesztést és gondozást végző vagy irányító gyógypedagógus (terapeuta) készíti el. Az egyéni fejlesztési tervnek tartalmaznia kell az értelmi fejlesztés, a hallásfejlesztés, a látásfejlesztés, az adaptációs tréning, a mozgásfejlesztő terápiák, a pszichológiai fejlesztés feladatait. A fejlesztést - gondozást végző gyógypedagógus (terapeuta) központilag kiadott nyomtatványon egyéni fejlesztési naplót vezet. A gyermek fejlődését a korai fejlesztést és gondozást végző vagy irányító gyógypedagógus (terapeuta), központilag kiadott nyomtatványon értékelő lapon értékeli. Az értékelési lap egy példányát megküldi a Szakértői és Rehabilitációs Bizottságnak, illetve a szülőnek, egy példánya az ellátó intézményben marad.

9.10. Az alapellátáson túli családtámogató szolgáltatások bemutatása

9.10.1. Időszakos gyermek felügyelet

Az 1997. évi XXXI. törvény, valamint a hozzá kapcsolódó szabályzók (ágazati törvény és módszertani levél) lehetővé teszik, hogy a bölcsőde, **ha alapfeladatát nem veszélyezteti, térítési díj ellenében külön szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyeletet biztosíthat.** Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a gyermek számára a szülő (gondozó) által igényelt alkalommal és időtartamban bölcsődei ellátás nyújtható a normál bölcsődei csoport üres férőhelyein. Az időszakos gyermekfelügyelet igénybe vételéhez a szülő köteles

nyilatkozni arról, hogy a gyermeke közösségi részvételre alkalmas, továbbá minden szolgáltatás igénybe vételének megkezdésekor arról, hogy gyermeke nem beteg. A közösségi részvételi alkalmasságról a nyilatkozatot egyszeri alkalommal kell megtenni, az első igénybe vételkor. A betegségre vonatkozó nyilatkozatot minden megkezdett szolgáltatási alkalommal. Egyéb kötelezettségei a házirendben foglaltak alapján jelennek meg. A szolgáltatás igénybe vételének díjtétele az önkormányzat rendeletében meghatározott összeg, melyről az intézmény faliújságján, továbbá az intézményvezetővel való személyes konzultáció során szerezhethet tudomást a szülő (gondozó). A szolgáltatási díjtétel nem tartalmazza az étkezési költségeket. Az étkezési költségek számítása a mindenkori igénybe vételhez kerül meghatározásra. A szolgáltatásért fizetendő összeg minden alkalommal a szolgáltatás megkezdésének időpontjáig kell, hogy rendeződjön. A szolgáltatás aktualitása telefonos vagy személyes információszerzés alapján realizálódik. Az információt kizárólagosan a bölcsőde vezetője vagy szakmai vezetője vagy a távollétében az arra kijelölt szakember adhatja. Az időszakos gyermekfelügyelet során végzett nevelési gondozási tevékenység dokumentálása az Egyesített Népjóléti Intézmény intézményvezetője által megkomponált módon történik. Az időszakos gyermekfelügyelet, mint alapszolgáltatás csak nyitvatartási időn belül, vehető igénybe. Tekintettel arra, hogy a szolgáltatást igénybe vevő ellátottak köre megegyezik a rendszeres bölcsődei ellátásban részesülők körével (korcsoport/korfa), így ugyanazok a nevelési – gondozási dilemmák és problémák merülnek/merülhetnek fel. Ezért az Egyesített Népjóléti Intézmény az időszakos gyermekfelügyeletet igénybe vevő családok számára is térítésmentesen rendelkezésére bocsátja a bölcsődében működő tanácsadást, valamint a szakmai programban megfogalmazott egyéb szolgáltatásait.

A szülő elfoglaltsága idejére, néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét. Az időszakos gyermekfelügyelet a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és időtartamban, az e célra kialakított csoportban vagy a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtható szolgáltatás. Ha a bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtják a szolgáltatást, a bölcsődei ellátást és az időszakos gyermekfelügyeletet azonos időben igénybe vevő gyermekek száma nem haladhatja meg az ezen rendeletben meghatározott, egy bölcsődei csoportban ellátható gyermekek maximális számát. A kisgyermeknevelő feladatai, munkarendje a bölcsődei gondozásunk-nevelésünk elvei és az aznapi csoport alapján szervezendő. Az időszakos bölcsődei elhelyezés igénybevétele esetén is fokozatosan, lehetőleg a szülővel történik a kisgyermek beszoktatása. Térítés ellenében kérhető szolgáltatás.

9.10.2. Játzócsoporth

A kisgyermeknevelő segítségével gyermekfelügyelet vagy a gyermek és a szülő együttes játéklehetősége biztosítható. A bölcsödénk külön kialakított játszócsoportban, a szülőkkel együtt is fogadja a gyermekeket 9-12 óráig, munkanapokon. A kisgyermeknevelő szerepe megváltozik: ő a háziasszony a csoportban, a gyermekeket kísérőik gondozzák. A játszócsoport lehetőséget teremt arra, hogy

- szülő és gyermeke kedvező körülmények között játszhasson együtt,
- a gyermekek barátkozhassanak egymással,
- a szülők beszélgethessenek egymással, kicserélhessék tapasztalataikat,
- a szülők tanácsot, segítséget kérjenek a kisgyermeknevelő-gondozótól,
- klubszerű foglalkozások keretében beszélgethessenek a kisgyermeknevelés-gondozás, az egészséges életmód, étkeztetés, stb. területének szakembereivel
- A bensőséges hangulat kialakításához nagyon fontos a létszámhatárok figyelembe vétele. Térítés ellenében kérhető a szolgáltatás.

9.10.3. Mocorgó használat

Főleg a nagymozgásos játéktevékenységhez kötődő, egyéni készségeket és képességeket fejlesztő eszközhasználatok kölcsönzése.

9.10.4. Tanácsadás

A bölcsödénkben meghatározott időben, és igény szerint a szakemberek bevonásával biztosítunk tanácsadást az alábbi témákban:

- Gondozási – nevelési témákban.
- Étkezési gondok, diétás étkeztetés esetén, ételbemutatók szervezése.
- Eltérő ütemű fejlődés esetén.

10. Az ellátás igénybevételének módja

10.1. A szülők tájékoztatásának formái

A bölcsödével kapcsolatos általános tudnivalókról írásos tájékoztató az átadóban (házirend, étrend, befizetések napja, térítési díjak, gyermekjogok, a szülők jogai, érdekképviselői fórum, bölcsődei szakmai program, stb.) kihelyezett faliújságon. Hernád Nagyközség honlapján, a helyi sajtóban (Hernádi Hírmondó) és a hernádi Info Tv-ben is kaphatnak tájékoztatást a szülők.

Az egyénről szóló tájékoztató a kisgyermek fejlődéséről az üzenő-füzetbe való közlésben, valamint egyéni beszélgetések alapján valósul meg.

A közvetett mutatók a bölcsőde–család kapcsolatra: a szülők írásos visszajelzései. Szülői elégedettség mérés minden év végén.

10.2. A felvétel rendje

Bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, (az intézmény férőhelyszámának 15%-ig területen kívüli lakcímmel rendelkező kisgyermek is), akinek szülei, törvényes képviselői valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátást. A gyermekvédelmi törvény rendelkezési szerint előnyben kell részesíteni a felvételi eljárás során azon kisgyermeket, akinek szociális- vagy egyéb ok miatt egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei nevelés, gondozás, illetve akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő (törvényes képviselő) kérheti, egyéb esetekben a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti: a védőnő, a házi gyermekorvos, a szociális-és családgondozó, a gyermekjóléti szolgálat, valamint a gyámhatóság. A gyermek bölcsődei felvétele alkalmával az intézmény és a szülő (törvényes képviselő) írásos megállapodást köt a gyermek bölcsődei ellátásáról.

10.2.1. Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható

1.) a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a 2. pontban meghatározott időpontig,

b) a sajátos nevelési igényű gyermek esetén a 3. pontban meghatározott időpontig,

c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét

- január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,

- szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

2.) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

3.) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

10.2.3. Bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akinek a szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani napközbeni gondozását:

- ha mindkét szülő dolgozik
- az anya GYES mellett munkát vállal, vagy iskolarendszerű oktatásban vesz részt
- az anya nem dolgozik, de szociális helyzeténél fogva gyermekorvos, védőnő, gyermekjóléti szolgálat javasolja felvételét,
- az anya egészségi állapota indokolja a gyermek bölcsődei elhelyezését

10.2.4. A jelentkezéshez szükséges okiratok:

- a gyermek TAJ kártyája,
- a szülő személyi igazolványa, lakcím kártya,
- a szülők munkaviszonyának igazolása,
- nyilatkozat gyermekétkeztetés normatív kedvezmények igénybevételéhez,
- egyéb igazolások, amely a gyermek bölcsődei felvételét indokolja.

10.2.5. Igénybevétel módja:

- a szülők egész évben jelentkezhetnek,
- a felvételek május közepén történnek a következő nevelési évre.

10.2.6. A bölcsődei felvétel rendje:

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart. Jelentkezni személyesen a Csicsergő Bölcsődében lehet. A felvételtől a Csicsergő Bölcsőde intézményvezetője dönt. A felvételtől az intézményvezető írásban értesíti a szülőt.

10.2.7. A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával:

- a körzeti védőnő,
- a házi gyermekorvos vagy a háziorvos,
- a család –és gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság is kezdeményezheti.

A bölcsődei nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A bölcsődei felvételre való jelentkezés minden évben az óvodai beíratással azonos

időpontban történik. Túljelentkezés esetén a felvételtől felvételi bizottság dönt. Az elutasított gyermek, várakozó listára kerül. Év közben történő jelentkezés esetén férőhelyhiányában, a várakozó listának megfelelően kerül felvételre a gyermek.

10.2.8. A gyermekeket megillető szociális kedvezmény

Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek számára, ha:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
- nevelésbe vették.

10.2.9. A bölcsődei ellátás megszűnése

Az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén, ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig. A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei nevelésben, gondozásban legfeljebb annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amely évben a hatodik életévét betölti.

Ha a harmadik életévét - január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott bölcsődei nevelési év végéig, -ha szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő bölcsődei nevelési év végéig maradhat a bölcsődében.

Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését.

10.2.10. Térítési díj

A bölcsődékben az alapellátás keretén belül gondozási díj nem került bevezetésre Önkormányzati rendelet értelmében. Ugyancsak az önkormányzati rendelet tartalmazza az étkezési térítési díj napi összegét.

11. A szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja

11.1. A Házi rend tartalma és szerepe

A Házi rend célja, olyan szabályok megfogalmazása, érvényesítése, amelyek biztosítják a gyerekek nyugodt, biztonságos bölcsődei életét, a gyermekközpontú nevelőmunkát és az intézmény törvényes működését.

A Házi rend feladata hogy, biztosítsa az intézményt használó gyerekekre, szülőkre és az alkalmazottakra vonatkozó jogok, kötelezettségek, valamint az intézményi működés alapvető rendjének megismerését.

A Házi rend hatálya kiterjed az intézmény valamennyi bölcsődes kisgyerekére és azok szüleire, továbbá az intézmény valamennyi alkalmazottjára, illetve az intézmény területén tartózkodó személyekre.

A Házi rend a kihirdetés napján lép hatályba. A Házi rend 1 példányát beiratkozáskor minden szülő átveszi, valamint a csoport faliújságján kifüggesztve olvasható. A Házi rendben le van fektetve:

- Bölcsődei felvétel rendje
- Szociális támogatások rendszerének ismertetése
- Fogadó napok, órák, kapcsolattartások
- A bölcsőde munkarendje
- A bölcsőde higiénia szabályai
- Gyermek érkezése és távozása
- Értékmegőrzés
- Betegség
- Hiányzás, távolmaradás
- A gyermek étkeztetése a bölcsődében
- Fizetési kötelezettségek, a térítési díjak befizetésének és visszafizetésének rendje
- Étkezési igény lejelentése – az esetleges visszafizetés eljárásrendje
- Ellátás megszűnésének módja
- Tűzriadó

- Egyebek
- Záró rendelkezések

11.1.1. A Házi rend mellékletét képezi

- A gyermek jogai, a gyermeki jogok védelme
- A szülő jogai, a szülő kötelessége
- Érdekképviselési Fórum Működési Szabályzat

11.1.2. A házirend

A Házi rend a Szakmai Program 5/a. számú mellékletében található.

11.2. A tájékoztatás módjait (szórólap, honlap, stb.)

A szolgáltatásról minél szélesebb körben tájékoztatni kell a település lakosságát, intézményeket, egészségügyi ellátókat, civil szervezeteket.

- Honlap, e-mail elérhetőség
- szórólapok, prospektusok készítése és kihelyezése orvosi rendelőkben, oktatási intézményekben,
- Hernádi Hírmondó újságban információs anyag közzététele,
- Hernád Info TV-be információs anyag közzététele,
- Hernád Nagyközség honlapján közzététel (www.hernad.hu),
- kihelyezett hirdetések útján lévő információs anyagok közzététele,
- személyes kapcsolatfelvétel háziorvosokkal, civil szervezetekkel, önkormányzati és egyéb szociális szervezetekkel.
- szórólapokon keresztül –gyermekorvosok, védőnők, gyógyszertárak, boltok, stb.

11.2.3. Az ellátás alatti tájékoztatás módjait (programról, étrendről, a gyermek fejlődéséről, stb.)

A Csicsergő Bölcsődében a programokról (nyílt nap, bölcsődenyitogató, családi napok és egyéb közös programok) a hirdetőtáblán kifüggesztve található. Az üzenő füzetben a gyermekről fontos információk és közlések találhatók, valamint a fejlődéséről bejegyzések találhatók, mind a szülő és mind a kisgyermeknevelő részéről. Az étrendet a hirdetőtáblán kifüggesztjük a szülők részére, napi kóstoló bemutatása a gyermekeknek. Egyéb közlések szóban és a honlapon találhatóak.

12. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

1997. évi XXXI. törvény 35§ alapján a bölcsődében érdekképviseleti fórumot működtetünk.

12.1. Az intézmény jogi szabályozása

- Szervezeti és Működési szabályzat
- Iratkezelési Szabályzat Munka – és tűzvédelmi Szabályzat
- Munka, - és védőruha szabályzat
- Pénzkezelési szabályzat
- Eszközök és források leltárkészítési, leltározási és selejtezési szabályzata
- Érdekvédelemről szóló szabályzat
- Munkarend Szabályzat

12.2. A gyermekjóléti szolgáltatást végzők jogai

A szociális ágazatban foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

12.3. A szolgáltatást igénybe vevők és a szociális szolgáltatást végzők jogainak védelme

A szolgáltatást igénybe vevők jogai

Tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból, így különösen az ellátott, vagy törvényes képviselője, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, fogyatékosága, születési vagy egyéb helyzete miatt. A szolgáltatást igénybe vevő jövedelmi helyzetét csak a törvényben, illetve törvény felhatalmazása alapján készült kormányrendeletben meghatározott esetekben és feltételek mellett lehet vizsgálni.

12.4. Panaszjog

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény. 36. § (1) bekezdése alapján a jogosult törvényes képviselője a házirendben foglaltak szerint panasszal fordulhat az adott bölcsőde vezetőjéhez, az intézményvezetőhöz vagy az Érdekképviseleti Fórumhoz. A panasz kivizsgálásának eredményéről a panasztevőt 15 napon belül kell értesíteni és szükséges esetben tájékoztatni a sérelem orvoslásának igénybe vehető

más módjáról is. A gyermek törvényes képviselője panaszával az intézmény fenntartójához fordulhat, ha a panasz kivizsgálására jogosult határidőben nem intézkedett, vagy ha az intézkedéssel nem ért egyet. A panasz kivizsgálására jogosultak döntésükről határozatot hoznak, amit megfelelően indokolni kötelesek. A gyermekjogi képviselő tevékenységéről, hatásköréről, az általa nyújtható segítségadás lehetőségéről, elérhetőségéről szóló írásos tájékoztatót a tájékoztató faliújságra kell kifüggeszteni.

Az ellátottjogi képviselő és a gyermekjogi képviselő a faliújságon kifüggesztésre kerül, valamint a honlapon megtalálható az elérhetőség.

12.5. Gyermekvédelmi program

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról az 1997. évi XXXI. törvény rendelkezik. A bölcsődék vezetőinek (gyermekvédelmi megbízottnak), a bölcsőde orvosának, a kisgyermeknevelőknek meghatározott feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése. Veszélyeztetettség esetén köteles jelzéssel élni a gyermekjóléti szolgálatnál, illetve indokolt esetben hatósági eljárást kezdeményezni.

12.6. Érdekképviselői Fórum működése

Nagy gondot fordítunk a gyermekek jogainak sérthetetlenségére. A szülők, törvényes képviselők és a bölcsődei dolgozók állampolgári és alkotmányos jogaira. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 35.§ alapján a bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmében az Intézmény Érdekképviselői Fórumot működtet. Az Érdekképviselői Fórum megalakításának és tevékenységének szabályait a Bölcsődék fenntartója állapítja meg a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 35. § (1) bekezdése szerint.

13. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formája:

13.1. Önképzés megvalósulása

A munkájára igényes szakember a továbbképzéseken, való részvételen felül is rendszeresen képezi magát. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat. Internet használatának lehetőségét, audiovizuális eszközöket. A bölcsődében elérhetők a jogszabályok és a módszertani útmutatók és levelek.

13.2. Belső továbbképzések

A szakmai program működését, megvalósulását, a bölcsődei munkát szabályozó törvények, rendeletek, a helyi rendelet és a módszertani ajánlások figyelembe vételével a szakmai vezetők ellenőrzik. Évente elégedettségi kérdőív kiértékelése történik.

A bölcsődei nevelésben-gondozásban minőségnek nevezzük az ott folyó munka azon jellemzőit és sajátosságait, amelyek biztosítják az elhelyezett gyermekek egészséges fejlődését, az életkori sajátosságoknak és egyéni igényeknek megfelelő bánásmódot, a gyermekközpontúságot jól felszerelt intézményben.

Feladatok:

A bölcsődék működését szabályzó dokumentumokban foglaltaknak megfelelő munkavégzés (alapprogram, az intézmény szakmai programja, a bölcsődei gondozás-nevelés szakmai szabályai, SZMSZ, belsőszabályzatok).

Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése. A működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében pályázati lehetőségek keresése. A dolgozók érdekltetéte a minőségi munkavégzésben:

o értékelési és jutalmazási rendszer kidolgozása

A belső ellenőrzés legfontosabb feladata a bölcsődében folyó nevelés-gondozás hatékonyságának nyomon követése, a szükséges korrekciók elvégzése. A bölcsődei csoportban dolgozók munkáját legalább évente egy alkalommal értékelni kell, az ellenőrzés tapasztalatait ismertetni kell az érintett dolgozóval, akinek joga van arra írásban észrevételt tenni.

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, melyet a 1993. évi III. Törvény szabályoz, a részletes szabályokat a 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet tartalmazza. Rendelet írja elő a személyes gondoskodást végzők továbbképzési kötelezettségét és a teljesítés lehetőségét. A képzési ciklus alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni. A kötelező továbbképzések tervezése a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál lehetőséget biztosítunk a kisgyermeknevelők érdeklődési körének megfelelően. Továbbképzési ütemterv alapján szervezzük a szakemberek részére a továbbképzéseken való részvétel biztosítását.

- 2016. január 1-jétől pedagógus életpálya kiterjesztése a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett felsőfokú végzettséggel rendelkeznek.

- Az Nmr.176 §- sal egészül ki: bölcsődei dajka munkakör, melynek 2018.dec.31.-ig kell megfelelni.

A bölcsődékben a szakképesítéshez kötött munkakörök a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet által előírt végzettségek meglétéhez kötöttek. Azok a szolgáltatást nyújtók, akik a képesítési előírásoknak megfelelő szakképesítéssel rendelkeznek, továbbképzésre kötelezettek. Az intézmények továbbképzési nyilvántartást, illetve tervet vezetnek a továbbképzésre kötelezettekről.

Az egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 7/2018. (II. 5.) EMMI rendelet számos változást hozott a szociális szakmai továbbképzési rendszerben. A legfontosabb változásokról, áttekintő jelleggel készült az alábbi rövid összefoglaló.

A módosítás érinti a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet (Tszr.), a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet (Mr.), illetve az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgakövetelményeiről szóló 81/2004. (IX. 18.) ESZCSM rendelet (Vr.) szövegét.

Adott dolgozó egy időben vagy a szakmai továbbképzésre vagy a vezetőképzésre kötelezett. A Tszr. rendelet hatálya nem terjed ki - az első alkalommal vezetői megbízást kapott és a vezetői feladatokat legfeljebb egy év határozott ideig ellátó személy, továbbá a kizárólag intézményvezető-helyettesi vezetői feladatokat ellátó személy kivételével - a vezetői megbízással rendelkező, személyes gondoskodást végző személyre.

A továbbképzési időszak megszakad, ha a továbbképzésre kötelezett a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet szerinti vezetőképzés teljesítésére válik kötelezetté. Ha az érintett személy a továbbképzési időszak megszakadását követő egy éven belül ismét e rendelet szerinti továbbképzésre válik kötelezetté, a továbbképzési időszak tovább folytatódik, és a továbbképzési időszak megszakadásig szerzett pontokat a továbbképzési pontok teljesítésekor figyelembe kell venni. Egy éven túli időszak esetében a képzési ciklus az eddig gyakorlatnak megfelelően újraindul.

A továbbképzési időszak tartama **négy évre változik**. Az e rendelet szerint 2018. július 1-jén továbbképzésre kötelezett továbbképzési időszaka **2018. július 1-jén egységesen újrakezdődik**. A pontszerző időszak hossza fix, ha a továbbképzési kötelezettség a továbbképzési időszak vége előtt teljesül, az új továbbképzési időszak csak az előírt továbbképzési időszak letelte után indul.

A továbbképzésre kötelezettnek a továbbképzési kötelezettsége teljesítéséhez *kötelező továbbképzés, kötelező munkakörhöz kötött vagy választható továbbképzés* teljesítésével.

A **kötelező továbbképzés** a teljes ágazat tekintetében szükséges, lényeges és általános alapkompenciák megszerzésére irányul, összességében a teljes pontszerzési kötelezettség 20%-át ebben a formában kell megszerezni. A **munkakörhöz kötött továbbképzés** egy adott munkakörhöz, illetve az adott munkakör esetében érintett ellátotti csoportokhoz kapcsolódó speciális, módszerspecifikus ismeretek megszerzésére irányul. A munkakörök szerinti bontást a Tszr. 1/A. melléklete tartalmazza, ezek illeszkednek a szakmai rendelet 2. mellékletében a személyi feltételeknél alkalmazott munkakörökhöz, ebben a formában a képzési pontok legalább 40%-át kell teljesíteni. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat illetően 18, a gyermekvédelmi szakellátási intézményeket, és a javítóintézetet illetően 25 munkakört rögzít a rendelet. A munkakörhöz kötött képzés esetén a továbbképzési időszak kezdőnapján betöltött munkakör az irányadó.

A harmadik kategória, a **választható továbbképzés** olyan szakmai továbbképzés, amely az egyéni érdeklődés figyelembevételével az önismeret, az egyéni kompetenciák vagy egyéb speciális ismeretek megszerzését célozza, értelemszerűen ez a fennmaradó képzési pontok (maximum 40%) megszerzésére szolgál.

A három képzés közül speciális helyzetben van munkakörhöz kötött továbbképzés, ugyanis ezt a képzési ciklus első felében kell teljesíteni. A másik két képzés esetében ilyen megkötést nem tartalmaz a kihirdetett rendelet.

A Tszr. képzési formái már januártól kibővültek három új elemmel, ezentúl *e-learning*, *blended learning*, illetve *szakmai terepgyakorlat* formájában is lehet továbbképzésen részt venni. Az **e-learning** számítógépes hálózaton elérhető képzési forma, amelyben mind a tananyagot egységes keretrendszerbe foglalva hozzáférhető a tanuló számára. Nagy előnye az önálló időbeosztás a tanulási folyamatban, illetve nem igényli a képzőhelyre való utazással, ott tartózkodással kapcsolatos intézkedéseket. A **blended learning** esetében az internet és a

digitális média nyújtotta lehetőségeket és a hagyományos tantermi oktatás módszereit együttesen használják. A modellben fontos szerepet kap a személyes kontaktus, az órák megadott helyén és idején való személyes részvétel, míg az online tér tanulástámogató felületein keresztül az e-learningre jellemző anyagfeldolgozás valósulhat meg.

A szakmai tanfolyam esetében változás, hogy akár 20 órás időtartamban is indítható lesz, a megszerezhető pontok alsó határa 20 pontra csökken.

Továbbképzési terv

A továbbképzési terv tekintetében pontosító jellegű változások történtek, melyek igazodnak a Tszr. egyéb változásaihoz. Ennek megfelelően az elkészítendő továbbképzési terv az alábbi információkat tartalmazza:

- a tárgyévben továbbképzésben részt vevők várható számát, munkakörük és a várható távolléti idő feltüntetésével,
- a továbbképzésben részt vevők helyettesítésére vonatkozó tervet,
- a továbbképzésre fordítható források megjelölését és felosztását,
- a továbbképzési kötelezettségüket teljesítők számát.

Munkakör betöltéséhez kötelező képzések

A Vr. egy új képzéssel bővül: a **komplex támogatási szükségletmérő** képzés célja a képzésen részt vevő személy felkészítése a komplex szükségletfelméréshez kapcsolódó szakmai feladatok elvégzésére. A képzés kötelező óraszama fogyatékos szakterületen 62 óra (44 óra elméleti, 18 óra gyakorlati oktatás), pszichiátriai beteg és szenvedélybeteg szakterületen 52 óra (34 óra elméleti, 18 óra gyakorlati oktatás).

2018. december 31-éig a képzésen való részvétel nélkül komplex támogatási szükségletmérő vizsgát tehet az a személy, aki 2017. december 31-én a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló jogszabály szerint minősített tanfolyam sikeres elvégzéséről szóló igazolással vagy támogatási szükségletfelmérő szakmentor képzettséggel rendelkezik.

Módosult az **adósságkezelési tanácsadó képzés** meghatározása, az új definíció szerint a képzés célja a képzésen részt vevő személy felkészítése háztartásgazdálkodási tanácsadás

ellátására, valamint az egyének, a családok és a közösségek számára a pénzügyi kultúra javítása céljából biztosított szolgáltatások nyújtására.

14. Szakmai Dokumentáció

14.1. Bölcsődevezető által vezetett dokumentáció

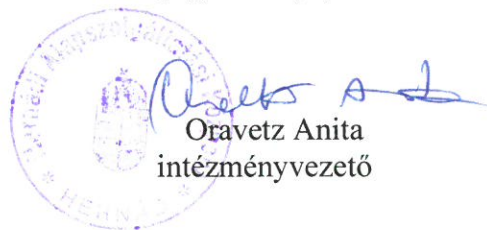
- ❖ Felvételi könyv (a felvételek függvényében folyamatosan);
- ❖ Statisztika - havi statisztika, éves statisztika, kedvezményezett gyermekek nyilvántartása;
- ❖ A gyermekek alapnyilvántartása, a térítési díjjal kapcsolatban (Gyvt.szerint);
- ❖ Heti étrend tervezet az ételmezésvezetővel;
- ❖ Jelenléti kimutatás, távolmaradás, egyéb hiányzások, helyettesítések intézése; szabadság
- ❖ Elektronikus táj alapú nyilvántartás vezetése a KENYSZI (Központi Elektronikus Nyilvántartás) rendszerben
- ❖ A dogozók munkaköri meghatározása, alkalmassági vizsgálatok elrendelése, ellenőrzése (mikor kell ismét elrendelni);
- ❖ Továbbképzési kötelezettség nyilvántartás
- ❖ Munkaköri leírások készítése, frissítése;
- ❖ Létszám és bérigazdálkodással kapcsolatos feladatok;
- ❖ Szakmai képzések, továbbképzések nyilvántartása;
- ❖ Költségvetéssel kapcsolatos nyilvántartások vezetése;
- ❖ Tárgyi eszközök leltárba vétele, selejtezés, éves leltárkészítés;
- ❖ Szakmai ellenőrzések dokumentálása
- ❖ Belsőszabályzatok készítése, felülvizsgálata
- ❖ Intézményi dokumentumok éves felülvizsgálata, jogszabály módosításoknak megfelelő aktualizálása (szakmai program, SZMSZ)
- ❖ Egyéb: évnitó szülői értekezlet dokumentálása (jegyzőkönyv)

14.2. A kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok

- ❖ A bölcsődei gyermekek egészségügyi törzslapja - betétlapként az ún. "fejlődési napló" szerepel;

- ❖ A fejlődési napló" tartalmazza a családlátogatást, a beszoktatás menetét, a gyermek fejlődését 1 év alatt havonta, 1 -3éves korig negyedévente vezetve.
- ❖ Családi füzet
- ❖ Fejlődési táblázat
- ❖ Csoportnapló vezetése napi rendszerességgel;
- ❖ Napi jelenléti kimutatás vezetése a gyermekekről;
- ❖ Magasság - súlymérés táblázattal történő vezetése; percentil vezetése
- ❖ Kisgyermeknevelői jellemzés a szakértői és egyéb szakvizsgálatokhoz;
- ❖ Az óvodába menőgyermekek "jelentőlapja".
- ❖ Egyéb: szülőcsoportos beszélgetések dokumentálása (jegyzőkönyv)

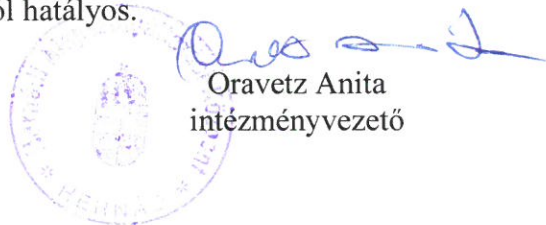
Hernád, 2026. 02.01.

Oravetz Anita
intézményvezető

Záradék:

Jelen Szakmai Program 2026. február 1. napjától hatályos.

Oravetz Anita
intézményvezető

Mellékletek

4/A. számú melléklet: Hernádi Alapszolgáltatási Központ Csicsergő Bölcsőde Házi rend

4/B. számú melléklet: Hernádi Alapszolgáltatási Központ Csicsergő Bölcsőde Megállapodás